

עלי ההגהה

דשיחת

ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן ה'תנש"א

יוצא-לאור לש"פ ויקרא, ה'תשפ"א

– בפעם הראשונה –

יוצא לאור על ידי מערכת
"מפתח"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

MAFTEIACH

www.Mafteiach.app

נסדר לדפוס ע"י מנחם מענדל בן בת שבע ומנחם מענדל בן שרה נחמה

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקרא ה'תשפ"א – הננו בזה מוציאים לאור – בפעם הראשונה – צילום כתי"ק עלייההגהה דשיחת ש"פ ויקרא, ר"ח ניסן, ה'תנש"א*.
לשלימות הענין, הוספנו בסוף הקונטרס השיחה בשלימותה, כפי שי"ל בדפוס בשעתו.

*

קונטרס זה יוצא לאור ע"י מערכת "מפתח". אפליקציית "מפתח" הינו מיוזם שמטרתו לרכז במקום אחד את האודיו, הוידאו, ההנחות הבלתי-מוגהות והמוגהות – לכל שיחה והתעודות של הרבי.

הקונטרס הוא שמיני בסדרת "הגהות"**, ובעז"ה יופיעו קונטרסים נוספים בקרוב.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת, שכל מי שיש תח"י הגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחות ומאמרים – שיואיל להמציאם למערכת, ע"מ לזכות בהם את הרבים.

* * *

והעיקר – יהי רצון שנוכה זיך זעהן מיטן רבי'ן, ולשמוע "תורה חדשה" תיכף ומיד ממש!

מערכת „מפתח”

ימים אחדים לפני יא ניסן, ה'תשפ"א

ברוקלין, נ"י.

(* יש לציין, שבצילומים שתח"י חסר איזה דפים מעליההגהה, ובזה הבקשה שמוחה בפני מי שיש תח"י הצילומים המלאים, לפרסמם לתועלת הרבים.

(**) ע"ע הופיעו בסדרה זו: (1) שיחת ש"פ תזו"מ תנש"א (אייר, תשע"ט). (2) שיחת ש"פ דברים תנש"א (מנ"א, תשע"ט). (3) שיחת ש"פ שמות תנש"א (טבת, תשפ"א). (4) ד"ה הנני מממיר גו' דט"ו בשבט תשל"ז (שבט, תשפ"א). (5) שיחת כ"ט שבט ה'תשמ"ח (שבט, תשפ"א). (6) שיחת ש"פ משפטים, פ' שקלים ה'תשמ"ה, בענין "מטבע של איש" (אדר, תשפ"א). (7) שיחת ז' אדר ה'תשמ"ה (אדר, תשפ"א).

בס"ד. משיחות ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן ה'תנש"א.

א. ביום הש"ק זה ישנו חידוש מיוחד – שמוציאין שלשה ספרי תורה: "ראש חודש ניסן שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, קורין סדר היום (פרשת השבוע) בראשון, וענין ראש חודש בשני, והחודש הזה בשלישי".

ובהקדמה – שהוצאת שלשה ספרים לקרוא בהם הו"ע של חידוש, שהרי, בדרך כלל מוציאין וקורין בס"ת אחד, ו"אם יצטרכו לקרות שני ענינים מוציאין שני ספרי תורה", כמו בשבת ר"ח, ובכל יום טוב, ורק לעתים נדירות (כשצריכים לקרות שלשה ענינים) מוציאין שלשה ספרים:

הפעם היחידה בכל שנה ("אחת בשנה") שמוציאין שלשה ספרים היא בשמחת תורה: "מוציאין שלשה ספרים, וקורין באחד וזאת הברכה עד סוף התורה, ובשני בראשית עד אשר ברא אלקים לעשות, ובשלישית קורא המפטיר".

ובכמה שנים שקביעותם באופן מיוחד מוציאין שלשה ספרים פעם נוספת בשנה – כבקביעות שנה זו שר"ח ניסן חל בשבת (ועד"ז בשנים שחל ר"ח טבת או ר"ח אדר בשבת).

ועילוי נוסף בשנה זו (גם לגבי כמה שנים שבהם חל ר"ח ניסן בשבת) מצד הקריאה ד"סדר היום" בפרשת ויקרא – שנוסף על השייכות דפרשת החודש להקריאה דר"ח (בכל ר"ח ניסן שחל בשבת), כיון שמצות קידוש חדשים נאמרה בפסוק "החודש הזה לכם", שייכת פרשת החודש (שבה מדובר אודות ר"ח ניסן) גם לפרשת ויקרא – שנאמרה בר"ח ניסן, היינו, שבשנה זו מודגש בגלוי הצד השווה דהקריאה בכל השלשה ספרים, שכולם שייכים לפרשת החודש, ר"ח ניסן.

ב. ויש לבאר תוכן הלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו מהענין דהוצאת שלשה ספרי תורה ביום הש"ק זה – ע"פ הידוע שבכל ענין יש לימוד והוראה בעבודת ה', ועאכו"כ בענין עיקרי וחשוב כהוצאת שלשה ספרי תורה.

ובפרטיות יותר:

כדי להבין תוכן הענין דהוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת בשנים מיוחדות, יש להקדים תחילה תוכן הענין דהוצאת שלשה ספרי תורה בכל השנים (בשמחת תורה), ולאח"ז יש לבאר ההוספה בשנים מיוחדות שבהם מוציאים שלשה ספרי תורה גם

.. שמוציאין שלשה ספרי תורה – "ראש חודש ניסן שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים" ..

.. ובכמה שנים שקביעותם באופן מיוחד מוציאין שלשה ספרים פעם נוספת בשנה – כבקביעות שנה זו ..

ספרים) — שבהתחלטה וסיומה⁶⁴ מדובר אודות הקשר והשייכות דהנשיא עם כל בני, ויש לומר הרמז בזה, שעבודת כל בני היא באופן של "נשיאות"⁶⁵, למעלה מסדר העבודה ע"ד הרגיל, באופן של הנהגה נסית. ולא עוד אלא שהעבודה באופן של "נשיאות" נמשכת ופועלת גם בעבודה ע"ד הרגיל, ועד שנעשית באופן של קביעות ונצחיות⁶⁶ — "חקות עולם תמיד"⁶⁷, "עולת" תמיד⁶⁸.

ז. ויש להוסיף, שה"חזקה" בעבודה באופן של הנהגה נסית בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן, היא, גם בנוגע לביטול ושלילת הענינים הבלתי-רצויים [כמרומו באמירת "ויהי בנסוע הארון גו' ויפצו אויבך גו'"] בהוצאת ספר תורה, ועאכ"כ ג' ספרי תורה (כ"ל ס"ג)) — שמתהפכים לטוב, אתהפכא חשוכא לנהורא.

וענין זה מרומז בהקריאה בכל השלשה ספרים, וגם (בסיומם וחותמם) בהפטורה:

בהקריאה דפרשת החודש, "החודש הזה לכם ראש חדשים" ("ראש חודש של גאולה") — שב"שמות החדשים שעלו עמהם מבבל"⁷⁰ נקרא בשם "ניסן", שיש בו ב' נונין, שרומז על "נסי נסים"⁷¹, ויש לומר, שרומז גם על הפיכת הנפילה (ר"ת נוי") דגלות (כ"מ ש"י "נפלה גו'") ל"נסי נסים"⁷⁴ דגאולה⁷⁵.

ולהעיר, שסיומם וחותמם פרשת החודש בפסוק⁷⁶ "בכל מושבותיכם תאכלו מצות", שבו מרומז הביטול והשלילה בתכלית דכל הענינים הבלתי-רצויים שמצד היצה"ר שנקרא "חמץ"⁷⁷, עד ש"בכל מושבותיכם" (לא רק בירושלים⁷⁸, שלימות היראה⁷⁹) לא נשאר אלא "מצות", כמ"ש⁸⁰ "את רוח הטומאה (יצה"ר⁸¹) אעביר מן הארץ"⁸².

בהקריאה דראש חודש — כמארז"ל⁸³ בנוגע לקרבנו של ראש חודש (הקריאה דר"ח) "הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח", שבו נכללת גם הכפרה על כל הענינים הבלתי-רצויים שנעשו כתוצאה ממיעוט הירח⁸⁴, ועד לשלימות הכפרה באופן ש"זדונות נעשו לו כזכות"⁸⁵, ועד לזכות ממש⁸⁶ — ע"ד ובדוגמת התיקון דמיעוט הירח לעתיד לבוא, כמ"ש⁸⁷ "והי' אור הלבנה כאור החמה".

ולהעיר, שבחיבור דשבת (השלימות דימי השבוע התלויים במהלך החמה) ור"ח (שתלוי במהלך הלבנה) מרומז מ"ש "והי' אור הלבנה כאור החמה".

ובהקריאה דפרשת השבוע, פרשת ויקרא — שבה מדובר גם אודות קרבנות שמכפרים על ענינים בלתי-רצויים, ועד סיומם וחותמם הפרשה הוא "לאשמה בה"⁸⁸, שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא לנהורא⁸⁹, ומרומז גם במ"ש⁹⁰ "וכל קרבן מנחתך במלח תמלח גו'", כידוע ש"מלח" "ממרק ומכשם מרירו לאטעמא"⁹⁰, שזהו"ע אתהפכא

. . . ועד סיומם וחותמם הפרשה הוא "לאשמה בה", שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא (אשמה) לנהורא . . .

חשוכא לנהורא.

וכן בהפטורה דפרשת החודש (סיום ותותם הקריאה בכל השלשה ספרים) – שנוסף לכך שבאה לאחרי ההפטורה דפרשת פרה (אף שפרשת החודש, ר"ח ניסן, קודמת לשריפת הפרה⁹⁷ בשני בניסן) כדי "להזהיר את ישראל לטהר שיעשו פסחיהן בטהרה"⁹⁸, מדובר בהפטורה עצמה אודות ענין הכפרה, "הוא (הנשיא) יעשה את החטאת גוי לכפר בעד בית ישראל"⁹⁹, "וחטאת את המקדש . . וכפרתם את הבית"¹⁰⁰.

ולאחרי ההפטורה דפרשת החודש מוסיפים (בשבת ר"ח ניסן) פסוק (ראשון ו) אחרון מהפטורת שבת ר"ח, הפסוק האחרון בספר ישעי', שבו מדובר בענין בלתי־רצוי ("והיו דראון לכל בשר"), אלא שלהיותו סיום ותותם ("הכל הולך אחר החיתום"¹⁰¹) ספר ישעי' (מלשון ישועה¹⁰²) ש"כולר" נחמתא"¹⁰³, עכצ"ל, שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא לנהורא, ומודגש בגילוי בהסיום בדבר טוב הנראה והנגלה עי"ז שחוזרים וכופלים הפסוק שלפניו¹⁰⁴, "והי' מידי חודש בתדשו ומידי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'".

ח. ע"פ האמור לעיל שבהוצאת ג' ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן נעשית "חזקה" על כללות העבודה באופן של הנהגה נסית (למעלה מהטבע והרגילות) – יש לבאר ב' הדעות בלימוד הלכות הפסח קודם הפסח, "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום, ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות"¹⁰⁵.

ובהקדמה:

אף שההלכה היא ש"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום"¹⁰⁶, דלא כדעת רשב"ג, מ"מ, נוסף לכך שבנוגע לכל הפלוגתות אמרו חז"ל ש"אלו ואלו דברי אלקים חיים"¹⁰⁷ (גם הדעה שאין הלכה כמותה), ובפרט בנוגע לעבודה הרוחנית בנפש האדם שיכולים וצריכים ללמוד ולקיים ההוראה גם מהדעות שאין הלכה כמותם¹⁰⁸, יש לומר שבנדוד יכולים לקיים ב' הדעות גם במעשה בפועל.

ובפשטות – שהתחלת הלימוד בהלכות החג היא שלושים יום לפני החג, וכשמקרבים יותר לחג, "שתי שבתות" לפני החג, צריכים להוסיף בלימוד הלכות החג באופן נעלה יותר, הן בכמות הזמן והן באיכות הלימוד.

ויש לומר הביאור בזה ע"פ המבואר בהמשך דברי הגמרא¹⁰⁹ "טעמא דרשב"ג . . משה רבינו עומד בראש החודש ומזהיר על הפסח, שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים"¹¹⁰ – שבוה מרומז שהענין ד"החודש הזה לכם ראש חדשים" (הנהגה נסית) מהוה נתינת־כח להוספה בלימוד הלכות הפסח¹¹¹ מר"ח ניסן ("שתי שבתות") באופן

.. (אף שפרשת החודש, ר"ח ניסן, קודמת לשריפת הפרה (בשני בניסן)) ..

.. ובפרט בנוגע לעבודה הרוחנית בנפש האדם שיכולים וצריכים ללמוד ולקיים ההוראה גם מהדעות שבמעשה בפועל אין הלכה כמותם ..

נעלה יותר¹⁰⁷ מהתחלת הלימוד שלושים יום לפני החג, ע"ד ובדוגמת ההוספה להנהגה נסית בר"ח ניסן לגבי הנהגה טבעית שלפני¹⁰⁸.

ט. וכשם שהדברים אמורים בנוגע ללימוד הלכות הפסח, כן הוא גם בנוגע לנתינת חטים לפסח וכל צרכי הפסח להנצרכים¹⁰⁹ — שהתחלת ההתעסקות בנתינת צרכי החג היא שלושים יום לפני החג, ו"שתי שבתות" לפני החג (מר"ח ניסן) צריכים להוסיף בזה עוד יותר, ובהתאם להנתינת כח דר"ח ניסן — באופן של הנהגה נסית, יותר מטבעו ורגילותו.

ובפרטיות יותר:

גם לאחרי ההתעסקות משך זמן בנתינת צרכי החג, צריך כא"א לחזור ולהתבונן ולעשות חשבון-צדק האם נתינת צרכי החג היתה באופן המתאים, "כדבעי ל" למהו¹⁰⁷, או שעדיין יש מקום וצורך להוסיף בזה עוד יותר.

ונוסף לזה, גם לאחרי נתינת צרכי החג "כדבעי ל" למהו¹⁰⁷, מנענר, ועד לחומש (מצוה מן המובחר¹⁰⁸) — צריך לעשות חשבון שלפני-ערך ההוספה בברכתו של הקב"ה בימים שבינתיים, גדל גם הסכום דמעשר או חומש, ובמילא, צריך להוסיף על יותר בנתינת צרכי החג. ויתירה מזה: ע"פ מארו¹⁰⁹ ל"עשר בשביל שתתעשר" — יכול וצריך להוסיף בנתינת צרכי החג (נוסף על המעשר והחומש) עוד לפני ההוספה בברכתו של הקב"ה, וככל שירבה להוסיף בנתינת צרכי החג, תגדל יותר ברכתו של הקב"ה בעשירות מופלגה (כמדובר בארוכה לפני¹¹⁰).

וכל זה — גם בימים שלפני ר"ח ניסן; ועאכ"כ מר"ח ניסן¹¹¹, שאז נעשה החידוש בעבודה באופן של הנהגה נסית — צריך להוסיף בנתינת צרכי החג יותר מטבעו ורגילותו¹¹² (כולל גם טבע ורגילות דקדושה)¹¹³, כלומר, ליתן יותר ממעשר ויותר מחומש, ועד — בלי גבול¹¹⁴.

ויש להוסיף, שע"פ האמור לעיל (ס"ה) שב"החודש הזה לכם" מודגשת "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", ה"ז קשור במיוחד עם מצות הצדקה (נתינת צרכי החג להזקיקים), ש"שקולה כנגד (וכוללת) כל המצוות"¹¹⁵, ו"בכל תלמוד ירושלמי היא נקראת בשם מצוה שתם מפני שהיא עיקר המצוות מעשיות ועולה על כולנה"¹¹⁶ — ע"ד ובדוגמת "החודש הזה לכם", "מצוה ראשונה (גם מלשון "ראש", שכולל כל האברים, מצוות, "אברין דמלכא"¹¹⁷) שנצטוו בה ישראל", ולא עוד אלא שעל ידה ניתוסף גם בלימוד התורה¹¹⁸ (לימוד הלכות הפסח), כיון שע"י הצדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה¹¹⁹.

י. ויש לומר, שההוספה בכללות העבודה באופן של הנהגה נסית

.. האם נתינת צרכי החג היתה באופן המתאים, כדבעי ל" למהו¹¹¹, או שעדיין שיש מקום וצורך להוסיף בזה עוד יותר ..

.. ובמילא, צריך להוסיף עוד יותר בנתינת צרכי החג ..

.. שעל ידה ניתוסף גם בלימוד התורה (ובפרט לימוד שהזמ"ג הלכות הפסח) ..

בר"ח ניסן קשורה גם עם הנשיא שהקריב בו ביום — "ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו נחשון בן עמינדב למטה יהודה"¹²⁰:

הטעם שבקרבנו של נחשון נאמר "למטה יהודה", ולא "נשיא (לבני) יהודה", כבשאר השבטים, הוא, כדי להדגיש שהקריב ראשון לא בגלל היותו נשיא דשבט יהודה, אלא מפני מעלת עצמו¹²¹, כמודגש בשמו — "למה נקרא שמו נחשון, על שם שירד תחילה לנחשול שבים"¹²², מעלת המסירת־נפש¹²³, שזוהי העבודה ד"בכל מאדך"¹²⁴, למעלה ממדידה והגבלה, הנהגה נסית.

וענין זה מודגש במיוחד בנתינת הצדקה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, כדרשת חז"ל¹²⁵: "בכל מאדך, בכל מחונך" — כמרומו בשם "(נחשון בן) עמינדב", מלשון נדיבות, "נדבה רוחו"¹²⁶, "ידבנו לבו"¹²⁷, "כל נדיב לבו יביאה"¹²⁸ (שהנדיבות נמשכת ובה במעשה בפועל), ועד לנדיבות שאין למעלה ממנה (שהרי אם יש נדיבות למעלה ממנה, אינה נדיבות ~~לאמת~~ בשלימותה), למעלה ממדידה והגבלה — באופן של הנהגה נסית.

וולהעיר גם משלימות העבודה בר"ח ניסן (הנהגה נסית) אצל "נדב"¹²⁹: ואביהוא" (כנ"ל ס"ו). ויש לומר (בהפירוש ד"נדב ואביהוא" בעבודת כאור"א מישראל), ש"הוא" ד"אביהוא" קאי על "נדב" שלפניו, היינו, ש"נדב" (ענין הנדיבות) הוא ה"אב" ("אבי") שממנו באים כל עניני העבודה באופן של הנהגה נסית].

ויש להוסיף, שההנהגה נסית ד"המקריב ביום הראשון .. נחשון בן עמינדב למטה יהודה" היא גם בביטול והפיכת הענינים הבלתי־רצויים¹³⁰ — שע"י המסירת־נפש "שירד תחילה לנחשול שבים", נתבטל ה"נחשול שבים", ועד שנקרע הים, היינו, שנתבטל ההעלם וההסתור ד"ים" (שלא יתגלה הכח האלקי שבנבראים, אלא יהי באופן ד"טובעו בים סוף"), ולא עוד אלא שמתהפך לקדושה, ים שלמעלה מיבשה, הגילוי דבחי' עלמא דאתכסיא (ים) שלמעלה מעלמא דאתגלייא (יבשה)¹³¹, שע"ז נשלם הענין דיציאת מצרים¹³², יציאה מכל המיצרים והגבולים.

ועד"ז בנוגע לענין הצדקה (ענינו של "נדב", נדיבות לב) — "כפר לצדקה"¹³³, מלשון כפרה¹³⁴, שע"ז מתבטלים כל הענינים הבלתי־רצויים, ועד שמתהפכים לטוב, ועוד ועיקר — "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"¹³⁵, ביטול הגלות, ועד להפיכתו לגאולה, שים הגלות שנמשל לים סוער¹³⁶, "נחשול שבים"¹³⁷ ("און וויפל איז אַ שיעור דערצו"?!...), מתהפך לים הגאולה — "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"¹³⁸.

יא. ויה"ר שההחלטה טובה שקיבל ויקבל כאור"א בשבת ר"ח ניסן להוסיף בכל עניני העבודה, כולל ובמיוחד בעניני חג הפסח

.. כדי להדגיש שהקריב ראשון לא רק בגלל היותו נשיא דשבט יהודה ..

.. שהרי אם יש נדיבות למעלה ממנה, אינה נדיבות לאמת בשלימותה ..

.. "כפי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" ..

(שתי שבתות לפני הפסח), בלימוד הלכות הפסח ונתינת צרכי הפסח לכל הזקוקים, באופן של הנהגה נסית – תמהר ותזרו ותביא תיכף ומיד את השכר דהנהגה הנסית ע"י הקב"ה, החל מהנס העיקרי דגאולה האמיתית והשלימה, שאז יקיימו כל בניי הלכות הפסח בשלימותן¹⁴³, החל מהקרבת קרבן פסח ביי"ד בניסן, ואכילתו בליל ט"ו ניסן, באופן ד"כולנו מסובין", שכל בניי מסובין (דרך חירות¹⁴⁴) על שולחנו של אביהם המלך¹⁴⁵, מלך מלכי המלכים הקב"ה, בעיר הבירה, ירושלים עיר הקודש, ובהיכל המלך, ביהמ"ק השלישי.

ועוד והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו באה תיכף ומיד, ביום הש"ק פרשת ויקרא, ר"ח ניסן, שנת ה'תנשא, ה'י' תהא שנת אראנו נפלאות:

יום הש"ק – מעין ודוגמא והכנה ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹⁴² (כמ"ש בברכת המזון דסעודות יום השבת),

פרשת ויקרא, "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד" – ששלימותו תהי' בבית המקדש השלישי, שהוא גם משולש ("חזקה") כיון שכולל גם בית ראשון ובית שני¹⁴³,

ר"ח ניסן – "ראש חודש", שענינו חידוש הלבנה, ודוגמתו בישראל (שדומין ולבנה ומונין ללבנה¹⁴⁴) "שהם עתידים להתחדש כמותה"¹⁴⁵, ור"ח ("ניסן", "ראש) חודש של גאולה", "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל"¹⁴⁶,

שנת ה'תנשא – "תנשא" בה"א הידיעה, "תנשא מלכותו"¹⁴⁷ ד"דוד עבדי נשיא להם לעולם"¹⁴⁸, דוד מלכא משיחא¹⁴⁹,

ה'י' תהא שנת אראנו אדאנו נפלאות – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹⁵⁰, ובאופן ש"בהווייתה תהא"¹⁵¹, בכל התוקף והנצחיות, גאולה שאין אחרי' גלות¹⁵².

ובכל זה נעשה התוקף ד"חזקה" ע"י הוצאת שלשה ספרי תורה והקריאה בשלשת הספרים וההפטורה על שלשתם בענינים הקשורים עם הגאולה – שנעשה התוקף ד"חזקה" ע"י פס"ד התורה (ג' ס"ת), שבסמיכות זמן להוצאת השלשה ספרי תורה (לפני הוצאת הספר תורה בזמן המנחה¹⁵³) מתגלה הארון ("ויהי בנסוע הארון") והס"ת בביהמ"ק השלישי (ש"בני¹⁵⁴ ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים, שנאמר¹⁵⁵ מקדש אדני כוננו ידיך"¹⁵⁶), בגאולה השלישית, עלי' נאמר¹⁵⁷ "ביום השלישי יקימנו ונחיי לפניו".

ובלשון הכתוב בסיום וחותם ההפטורה: "והי' מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו (החל משבת ר"ח זה¹⁵⁸) יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'", בבית המקדש השלישי (השלימות ד"אוהל מועד"), שחונכתו תהי' בר"ח ניסן, כמ"ש בהפטורה "בראשון באחד לחודש

3/1

הערות

עמוד יב

(1) ולהעיר, שחידוש זה נראה בגלל לכאורה מבניי שבאים לביהמכנסת, כולל גם קטני קטנים, שעוד לפני שמגיעים לכלל הבנה, רואים סימניצאין שלשה ספרים, ולא עוד אלא שחנשקים כל שלשה הספרים, ובי פעמים, הן בעת הוצאתן מארון הקודש (והולכתן להבימה שבמעצמם בית הכנסת לקרוא בהם), והן בעת הכנסתן לארון הקודש, כמנהג ישראל.

(2) רמב"ם הל' תפלה פ"ג הכ"א. — וראה בכס"מ, שדין זה נלמד מהמיכרא דר' יצחק נפחא (מגילה כ"ג, ב) בנוגע לר"ח טבת ור"ח אדר. ולהעיר, שגם בטושו"ע נתפרש ע"ד הוצאת ג' ס"ת רק ברי"ח טבת שחל בשבת (א"ח סו"ס תרפד), וברי"ח אדר שחל בשבת (שם ר"ס תרפ"ג), ולא נתפרש בנוגע לר"ח ניסן שחל בשבת*, כבמגילה שם. וראה לקמן הערה 6.

* ובאור שמח לרמב"ם שם: "ובשו"ע נשמט".

- (3) שם פ"ב הכ"ג.
- (4) נוסף על הוצאת כל ספרי התורה שבארון הקודש בעת ההקפוא דשמח"ה.
- (5) (טו"שו"ע א"ח (סו"ס תרס"ו) ר"ס תרס"ו. — ולהעיר, שברמב"ם לא הובא ע"ד הוצאת ג' ס"ת בשמח"ה, אלא רק ב' ס"ת, פרשת וואת הברכה, וקרבנות היום (שם פ"ג הי"ב"ד), ועטם הדבר — כי הקריאה התחלת פרשת בראשית אינה מעיקר הדין, אלא ש"דיגלין להתחיל מיד בראשית, כדי שלא יהא פתחון פה לשטן לקטרג לומר כבר סיימו אותה ואינם רוצים לקרוא עוד" (טור שם). וראה הערה הבאה.
- (6) ויש לומר, שיש מעלה בהקריאה בג' ס"ת בשבת ר"ח ניסן לגבי שבת ר"ח טבת ואדר — כי, הטעם שבמימרא דר"י נפחא נתפרש ר"ח טבת ואדר (ולא ניסן), הוא, משום ש"צריכא, דאי איתמר בהא וכו'" (מגילה שם. וראה תורה' חדא), משא"כ ר"ח ניסן שאין צורך לפרשו, כי "כשי"כ הוא מהנך, דתמן ברי"ח טבת ואדר) המפטי"ר קורא ההפטר מענינו של המפטי"ר (תנוכה ושקלים) אף שאינו שייך לשבת ר"ח .. אבל כאן (ברי"ח ניסן) .. גם בהפטר של פרשת החודש כתיב ובשבתו ובחזשים יבוא כו' להשתחוות לפני ה'", כבהפטר דשבת ר"ח שאין שם רק פסוק "והי' מירי חודש בחדשו ושבת בשבתו כו' להשתחוות לפני" (אור שמח לרמב"ם).
- ועד"ז י"ל גם בנוגע להקריאה בג' ס"ת בשמח"ה — שכיון שאינה מעיקר הדין (כנ"ל בהערה שלפניו), אלא כתוצאה מהמנהג לשמוח בגמיה של תורה" (שלא יוכל להתפרש באופן בלתי-רצוי ח"ו), י"ל, שהטעם שלא נתפרש בספרי של הרמב"ם הוא מצד גודל העילוי שאינו יכול להתפרש בחושב"פ, ע"ד המבואר בנוגע למנהג ד"הקפות" בהשפחה לגמרה של תורה בשמח"ה* (ראה לקרי' דרושי סוכות פ', ג. ובכ"מ).

* משא"כ בשו"ע — שהובא בו גם המנהג דהקפות (רמ"א א"ח שם).

(7) ובשנת העיבור — כשר"ח טבת חל בשבת חל גם ר"ח ניסן בשבת (כבהקביעות הבעל"ט).

(8) "ראש חודש אדר שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו כי תשא". וכן "ראש חודש טבת שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו ענין תנוכה" (רמב"ם שם הכ"ג"ד).

(9) משא"כ בשנת העיבור, שבר"ח ניסן שחל בשבת קורין פרשת תזריע.

(10) בספר השלישי — סיום וחומר הקריאה דכל השלשה ספרים ("הכל הולך אחר החיוב"), ומפטי"רין בהפטר פרשת החודש דוקא.

(11) בא יב, ב. וראה רמב"ם ריש הל' קידוה"ת.

(12) כפשוטו הכתוב"ש "ויהי בתודש הראשון גו' באחד לחודש (ר"ח ניסן) הוקם המשכן" (פקודי מ', יז), "ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן" (שם, לה), ובהמשך לזה "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד" (ראה גם תנחומא ריש פרשתנו. ספר וזטא נשא ז, יא. לקרי' דש פרשתנו), וכן המשך הפרשה בפרטי דיני הקרבנות, והמשכם בפרשת צו, עד לפרשת שמיני*, שמיני למילואים, הוא ר"ח ניסן (וראה גם לקרי' חיי"ו ע' 11. סה"ש תשמ"ס ח"ב ע' 508-9. וש"ג).

* להעיר מהשייכות ל"שמיני עצרת", שבו מוציאין ג' ס"ת (בא"י — בו ביום שהוא גם שמח"ה, ובחול — למחרתו, ביום שני של גלויות).

יב

(1) .. והולכתן להבימה שבאמצע בית הכנסת לקרוא בהם ..

(4) נוסף על הוצאת כל ספרי התורה שבארון הקודש בעת ההקפות דשמע' ודשמח"ת.

(12) כפשוטו הכתובים: "ויהי בחודש הראשון גו' ..

13) ועד"ז בהפסורה דפרשה החורש — שנוסף לכן טעמייהו בה גם ענינו של ר"ח (כ"ט) (יחזקאל מו, אג) זכיוס החורש יפתח גוי", ויהשתחוו עם הארץ גו' בשבתות ובחרישים וגו', זכיוס החורש פר בן בקר גוי", מדובר בה אודות קרבנות הנשיא**, ובוה מרומז הקשר והשייכות לפרישת השבוע, שקרוב לסיומה מדובר גם אודות קרבן הנשיא***.

- (*) גם כולי הוספת פסוק ראשון ואחרון מהפסורת שבת ר"ח.
 (** ובכמה ק"ק וכמה נכונה האשכנזים) מוסיפים בהתחלה וסיום ההפסורה בפסוקים (שפני ולאחרי פרטי הענינים דבראשון באחד לחדש גוי') שבהם מדובר אודות הנשיא. — ולהעיר ש"כה מנהג רבותינו נשיאנו לאחרי קבלת הנשיאות.
 (***) ולהעיר, שבנוגע לקרבנות הנשיא שבהפסורה מביא רש"י (מה, יז) ב' דעות: "הנשיא הזה ככהו גדול מדבר... במלך מדבר", ובפרשת השבוע מדובר אודות שניהם — קרבן ד"כחן המשיח" (ד. ג.) וקרבן ד"נשיא" (מלך) (ד. כב).
 14) אפילו בעניני העולם, ועאכ"כ בעניני תומ"צ, כמ"ש (ואתחנן ו, כד) ויוצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' גו'.
 15) ומרומז גם בהלשון "אחת בשנה" — שה"אחת" נמשך וחודר "בכל השנה".
 16) ובפרט ע"פ היריע שמועדי חודש תשרי, אותיות רשית, הם מועדים כלליים שנמשכים ופועלים בכל השנה כולה (סה"מ הש"ב ע' 49. ועוד).
 17) ובפרט שר"ח ניסן הוא "ראשון גו' לחדשי השנה", ראש השנה הרגלים" (יש מס' ר"ה. סם ד, א), כמו שמח"ת, שהוא הסיום והותם דראש השנה.
 18) יש לומר — גם על החדשים שלפניו, מהתחלת השנה, כיון שיועדים כבר (ע"פ הלוח) שר"ח ניסן חל בשבת.
 19) בהעלותך י"ד, לה.
 20) שבת קטו, רע"א.
 21) יומא נב, ב. וש"י. רמב"ם הלי בהב"ח רפ"ד.
 22) ראה תניא רפמ"ב. לקרי' פרשתו ב, א. ובכ"מ.
 23) כולל גם — ובעיקר — הפיכתם לקדושה, שעפ"ז יומתק שהענין דסו"מ "ויפוצו אויבך" בא לאחרי הענין דע"ט (אף שהסדר הרגיל הוא סו"מ וע"ט), כיון שהכוונה היא גם ובעיקר להפיכת הרע לקדושה, שענין זה בא לאחרי שלימות העבודה דע"ט. וראה לקמן ס"ו.
 24) יש לומר, שבנתינת-כח ד"בנסוע הארון" נכללת גם הברכה בעניני פריסה (שע"ז) ויכל לעסוק בעבודת ה' מחוץ מנוחה, ללא דאגות וטרדות הפרנסה) — דכיון שכשננו הארון ננחה עמו צנצנת המן (יומא ורמב"ם שם), מובן, שהנתינת-כח ד"בנסוע הארון" (ברוחניות, גם לאחרי שנגזר קשורה גם עם צנצנת המן, שממנה ועל ידה נמשכת הברכה בפרנסה, כמ"ש (בשלח טו, ל-ל"ג ובפרש"י) "קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' (לפני הארון)**) למשמרת לדורותיכם", ראו בוה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו", ולכן אין צורך ואין תועלת בטיירתא יתירה, כמו במן ש"לא העירף המריבה והמעטים לא החסיר" מ"עומר לגלגלת" (שם, יז), ובו נכללו "כל מעדני עולם"*** (במדב"ר פ"ז, ד).

(*) ולהעיר מפתגם אדמור"ר מהר"ש שפרנסה בזמן הזה היא בדוגמת ה'מין'. יחוס מן השמים" (ראה סה"מ תרנ"א ע' קצו. ועוד).

(**) להעיר ש"לא נאמר מקרא זה עד שנבנה אוהל מועד" (פרש"י שם) — ברי"ח ניסן. (***) ועפ"ז יש לבאר השייכות דצנצנת המן להארין — כיון שבארון ה' גילוי אלקות שלמעלה ממדינה והגבלה. עד שמקום הארון אינו מן המדה (יומא כא. טע"א. וש"י). ודוגמתו במן, שה"עומר נלגלגת" ה' למעלה ממדינה והגבלה, הן בכמות, שהושוו בו ה"מריבה" וה"מעטים", והן באיכות, שנכללו בו כל מעדני עולם.

25) וכמודגש גם בהמשך התפלות לאחרי "ויהי בנסוע הארון" — "אנא עבדא דקודשא

ברוך הוא דסגידנא קמי' כו", "אב הרחמים כו' יגער ביצר הרע כו'".

26) בי"מ קו, רע"ב. וש"י.

27) ויש לקשר זה עם הטעם הפשוט הדוצאת שלשה ספרי תורה "מפני טורח הציבור,

שלא יטרח עליהם להיות עומדים עד שיגלול ספר תורה" (רמב"ם ש"ב ע"ג) — שהתוספת

25) וכמודגש גם בהמשך התפלות לאחרי "ויהי בנסוע הארון" — "אנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמי' כו'", "אב הרחמים כו' יגער ביצר הרע מן הנשואים כו'".

27) .. רמב"ם שבהערה 3 ..

- כח וחיווק ("חוקה") בכללות העבודה שוללת סירחא בעבודה בענין פשיט וזלתייה עומדים עד שיגלול ס"ת), כדי שתהי' הטירחא היגיעה בענינים נעלים יותר.
- (28) ולהעיר, שבקביעות שנה זו מודגש ביותר התוקף ד"חוקה" בהמסכת הקדושה — שהתחלת השנה בג' ימים רצופים ("חוקה") דקדושת יו"ט ושבת, ב' ימים דר"ה (ביום חמישי ויום שני) ויום השבת, ובחז"ל גם בימים ראשונים דטובות, ובשמע"צ ושפח"ה — ג"פ ג' ימים רצופים דקדושת יו"ט ושבת.
- (29) סיום וחומם (מפטר) הקריאה בכל השלשה ספרים, כגיל הערה 10.
- (30) ששייך גם ל(שבת)ר"ח — מצות קידוש חרשים, ולפרשת ויקרא — שנאמר ב"ח ניסן (כג"ל ס"א).
- (31) רמב"ם הל' תפלה פ"ג הי"ב (וראה לעיל הערות 56).
- (32) נוסח "מרשות" לחתן בראשית.
- (33) ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' קצד. וש"נ.
- (34) כמורמו בשמו של החורש — "ניסן", שבו נעשו נסים לישראל* (פס"ו ולקח טוב בא יב, ב), ולא רק "נסים" סתם, אלא גם "נסי' נסיס" (נס בתוך נס'), כמורמו בב' הנונין ד"וניסו" (ראה ברכות נו, רע"א ובפרש"י וחז"א"ג מהרש"א שם).
- (35) פרש"י ר"פ בראשית. ובכ"מ.
- (36) שמו"ר פט"ו, יא.
- (37) להעיר, שהעבודה דיום השבת היא באופן של הנהגה נסית לגבי ששת ימי המעשה, כי, העבודה דששת ימי המעשה היא בל"ט מלאכות דעובדין דחול, הנהגה טבעית, משא"כ ביום השבת העבודה היא בעניני קדושה, ולא עוד אלא ש"כל מלאכתך עשו"י, שגם עניני העולם ("מלאכתך") מתעלים לקדושה, ל"מלאכת הארבעים" ("ארבעים מלאכות חסר אח"כ). "מלאכת הצדיקים" (ראה סה"מ עת"ד ע' רב. ובכ"מ), שהו"ע דהנהגה נסית.
- י"ל שענין זה נעשה ביום השבת באופן של "חוקה" * — בג' הדרגות שביום השבת, מעלי שבתא, יומא דשבתא ורעוא דרעון.

- (*) כולל גם התחזקות בהשמירה והזהירות מכל פרטי הענינים הקשורים לל"ט מלאכות האסורות בשבת. שיש בהם ריבוי הלכות, "הלכתא רבמא לשבתא" (ראה גם תניא (אגה"ק) ב"טו).
- (38) כהלשון בהתחלת המאמר "לא הי' צורך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם", שבהתאם לזה יכולים להמשיך "שהיא התחלת התורה לישראל", וכיו"ב.
- (39) שמחה הקשורה עם גמר ושלמות קבלת התורה ביוה"כ, "יום חתונתו", שניתנו בו לוחות אחרונות" (תענית כו, ב ובפרש"י. שם ל, ב).
- ועפ"י י"ל, שהוצאת שלשה ספרי תורה בשמחת ענינה נתינת כח באופן של "חוקה" על לימוד התורה.
- ובפרטיות יותר: ג' הספרים הם כנגד ג' ענינים מצבים בלימוד התורה: נצחיות התורה, ההתחדשות שבתורה — "בכל יום יהיו בעיניך חדשים" (פרש"י תבוא כו, טז. ועוד), וההוספה והחידוש בתורה — "תלמיד ותיק עתיד לחדש" (ראה מגילה יט, ב. ועוד). ובסגנון אחר: תושב"כ, תושבע"פ וחידושו של תלמיד ותיק.
- (40) דאף שגם חג הפסח (ענינו העיקרי ד"ח ניסן) קשור עם קבלת התורה כמ"ש "ובהוצאתך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה" (שמות ג, יב ובפרש"י — משמ"ר פ"ג, ד), הי"ז לאחורי יצי"מ.
- (41) וגם לא תורה כפי שהיא א' מהמצוות — מצות תלמוד תורה, שהיא "כנגד כולם" (פאה ספ"א).
- (42) ראה פרש"י יתרו כ, יז. הנסמן במכתב כ"ה אדר שנה זו הערה ד"ה גם כ"ה.
- (43) כולל גם שלאחרי שהורגל בזה נעשה טבע שני (0).
- (44) נוסף על האמור לעיל (ס"א) שגם הקריאה ד"ח ודפרשת ויקרא שייכים לר"ח ניסן.
- (45) פרש"י בא יב, יא.
- (46) נח ח, כב.
- (47) זהר ח"א קג, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.
- (48) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ.
- (49) לק"ת ריש פרשתנו (א, ב ואילך).

(ר"ח ניסן) 30
(100)

37) . . "למלאכת הארבעים" ("ארבעים מלאכות (חסר אחת)"), "מלאכת הצדיקים" . .

- (50) לקרית שם, ג.
 (51) האיזו לב, לט.
 (52) כמ"ש לפניו (א, ד) שזהו כ"ש "אני ראשון ואני אחרון". — ולהעיר, שהפסוק "אני ראשון ואני אחרון" (ישעי' מה, ו) הוא בהפטרות פרשת וירא.

(53) ובהמשך הענין שם: "זכרי שיבוא ויתגלה בחי' משה שבכל אדם (לבוא לבחי' אהל מועד) .. צריך לזה המשכת אתערל'ע מלמעלה ע"י המצוות .. להעלות הנפש ולקשרה בה', וזהו ענין ויקרא אל משה, אני הוא הקורא, שהמצוות נק' מצוות המלך .. היו מכבדין את המצוות שהן שלוחו, ושלוחו של אדם כמותו". ועפ"ז יומתק הקשר והשייכות ד"ויקרא אל משה" (דקאי על המצוות) ל"החודש הזה לכם", "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל" (ולא תורה שלמעלה מהעולם, כנ"ל ס"ה).

(*) ולהעיר מלשונ' שם, שהצורך בקיום המצוות כדי שיוכל להיות הענין ד"ויקרא אל משה", "אני הוא הקורא אני הוא המדבר", ע"י לימוד התורה, הוא, "חמתם הסתר נהיב" — בירידתה בעולם זומא (וראה לקמן הערה 118).

(54) שמני ט, כד.
 (55) לאחרי ש"ויברכו את העם", "אמרו והי נועם ה' אלקינו עלינו", יהי רצון שהשנה שכינה במעשה ידיכם" (שם, כג ובפריש"י).

(*) סיוע חזות מוזמר צ' בתהלים, שהתחלת אמירתו נע"פ המנהג לומר המזמור המתאים למספר השנים) כ"א ניסן שנה זו, התחלת שנת התשע"ט. — ולהעיר, שקביעותו בשנה זו (שר"ח ניסן זול בשבת) כיום השלישי דפ' שמיני, שבשיעור חומש היומי מדובר אודות השראת השכינה בפועל (יזאתא אש גוי וירא כל העם גוי") ע"י התפלה ד"ויהי נועם גוי".
 (56) עליהם נאמר "בקרובי אקדש" (שמיני י"ד, ג), וכדברי משה לאהרן "הייתי סבור או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם (גרב ואביהוא) גדולים ממני וממך" (פריש"י עה"פ).

(57) שם י"ד, ב. וראה בארוכה אוה"ח ר"פ אחר.
 (58) ועפ"ז יש לבאר (בפנימיות הענינים) השייכות דברכת כהנים לכאור"א מישראל, כמודגש באמירתה ע"י כאור"א מישראל בהתחלת כל יום בסמיכות, לברכת התורה — דלכאורה, בשביל קיום מצות תלמוד תורה (לאחרי ברכת התורה) מתאים יותר אמירת ענין כללי השייך לכל בניו בכל זמן, כמו "שמע ישראל", וכיו"ב, משא"כ ברכת כהנים שנתחייבו בה אהרן ובניו ("דבר אל אהרן ואל בניו") — כי, כל בניו הם "בני אהרן", ואמירתם "ברכת כהנים" בכל יום כוללת כל הברכות וההשפעות שבכל היום, החל מהברכה העיקרית ד"ויהי נועם גוי", שתשרה שכינה במעשה ידיכם" — כביום השמיני למלואים, שלאחרי ש"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", "ברכת כהנים", יברכך יאר ישא" (שם, כב ובפריש"י), באה הברכה ד"ויברכו את העם", "אמרו והי נועם גוי, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם".

(*) להעיר שר"ח ניסן הוא "ראשון לברכת כהנים" (שבת פו, ב. במדב"ר פ"ג, ו).

(59) סנהדרין יט, ב. פריש"י במדב"ר ג, א.

(60) אבות פ"א מ"ב.

(61) בהתאם להציווי שנאמר מיד לאחרי כלות הנפש נדבב ואביהוא — "יין ושכר אל תשת" (שה"ש י"ג נכנסו למקדש") "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" ("ביקרבם לפני ה'"), שנאמר בו ביום — שלא תהי' כלות הנפש באופן דפירוד הנשמה מן הגוף ח"ו (ראה בארוכה לקר"ש חכ"ו ע' 116 ואילך. וש"נ).

(61*) להעיר שהגימטריא ד"ויקרא" ו"החדש" (חסר וא"ו, כמ"ש בתושב"כ) שוה, מספר שי"ז — ואולי י"ל שמספר זה (שי"ז) רומז על ש"י עולמות — השכר דקיום התומ"צ בעולם, שנמשכים ומתגלים בו ימי בראשית** — הקשרים עם דרגת התורה השייכת לעולם, כדרשת חז"ל ש"חצבה עמודי' שבעה" קאי על שבעה ספרי תורה ושבעת ימי בראשית (שבת שם. סנהדרין לה, סע"א (הובא בפריש"י מש"ל ט, א)) — ע"ד "מצוה ראשונה כו" (ולא תורה שלמעלה מהעולם, כנ"ל ס"ה).

(הגהה)
 י"ד, י"ז
 (31)

(58) ועפ"ז יש לבאר (בפנימיות הענינים) השייכות דברכת כהנים לכאור"א מישראל, כמודגש באמירתה ע"י כאור"א מישראל בהתחלת כל יום בסמיכות לברכת התורה — דלכאורה, בשביל קיום מצות תלמוד תורה (לאחרי ברכת התורה) מתאים לכאורה יותר אמירת ענין כללי השייך לכל בניו בכל זמן ..

* (61) להעיר שהגימטריא ד"ויקרא" ו"החדש" (חסר וא"ו, כמ"ש בתושב"כ) שוה, מספר שי"ז (ראה לך יד, יד) ..

16

- 116) תניא פלי"ו (קמח, ב).
 117) ראה תקי"ז ת"ל (עד, סע"א), הובא בתניא פ"ד. רפכ"ג. ועוד.
 118) וע"ד מ"ש (ישעי' סג, א) "אני מדבר בצדקה", ש"ע"י צדקה וגמ"ח שהאדם עושה נמשך להיות בעסק תורתו כתי' אני מדבר", שוה"ע ד"חיקרא אל משה", "אני הוא הקורא אני הוא המדבר" (לקי"ה פרשתנו ב, ב).
 119) תר"א בראשית א, ב. וראה אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכו, ב.
 120) נשא ז, יב.
 121) ראה אוה"ת ע"פ.
 122) במדבר פ"ג, ז.
 123) ושי"ך גם למטה יהודה — ענין ההודאה והביטול.
 124) ואתחנן ו, ה.
 125) ברכות רפ"ט. ספרי ופרש"י עה"פ.
 126) ויקהל לה, כא. וראה רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.
 127) תרומה כה, ב.
 128) ויקהל לה, ה.
 129) לעירי שינפשו (של נדב) היתה משרש זקנו, עמינרב אבי אלישבע אמו, ולקח ממנו שלשה אותיותיו האחרונות, והם נדב" (שער הגלגולים הקדמה ל"ג).
 130) ראה לעיל ס"ז.
 131) ראה תר"א בשלח סב, א ואילך. ובכ"מ.
 132) ראה לקי"ש חכ"ב ע' 34. וש"נ.
 133) פרש"י ב"ב יו"ד, ב (ד"ה א"ל בכי השא).
 134) ועד לשלימות הכפרה — כמ"ש בפרשתנו (א, ד) "ונרצה לו לכפר עליו", ש"אין זו כפרת נפשו, אלא לכפר לפני ה', להיות נחה רוח לקונו" (תניא אגה"ת פ"ב).
 135) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פלי"ו (מח, ב).
 136) ראה תר"א ר"פ נח. סה"מ מלוקט ח"א ע' רעג ואילך. וש"נ.
 137) וההגנה מזה (בזמן הגלות) נעשית ע"י התומצ (ראה אבות פ"ד מ"א. סוטה כא, א), ובמיוחד ע"י הצדקה (כללות כל המצוות) — כמרומו ב"כפר לצדקה", ש"כפר" בגימטריא שלש מאות, שרומז על "שלש מאות אמה" אורך התיבה" (נח ו, טו), שעל ידה היתה ההגנה דנת מפני מי המבול.

* ר"ת "אלקינו חק העולם" (לקי"ש ח"א ע' 10. ועוד). שרומז על המשכת וגילוי האל"ף. אלופו של עולם, שנ"ו נעשה מ"גולה" "גאולה" (ראה ויק"ד ספ"ב. לקי"ת בהעלותך לה. ג. ובכ"מ).

** ושאר מדותי, "חמישים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה" — יש לומר, ש"חמישים" רומז על הנו"ן דניסן (נו"ן ארוכה שמהפכת הנו"ן כפופה, כני"ל הערה 74), ו"שלשים" רומז על ההכנה ד"שלושים יום לפני הפסח" — ענין הגאולה.

138) ישעי' יא, ט. רמב"ם בסיום חותם ספרו "משנה תורה".
 139) ועפ"ז ו"ל שהגאולה אינה בתורת "שכר" על עבודת בניי בהכנות לחג הפסח (לימור ההלכות ונתינת צרכי החג), אלא דבר המוכרח לקיום ציווי הקב"ה בתורה להקריב הפסח.
 140) רמב"ם הל' המץ ומצה פ"ו ה"ז. שו"ע אה"ז אר"ח סתע"ב ס"ז.

141) ראה ברכות ג, סע"א.

142) תמיד בסופה.

143) ראה זח"ג רכא, א.

144) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

145) נוסח ברכת "קידוש לבנה" (סנהדרין מב, א).

146) ר"ה יא, רע"א. שמ"ר פט"ו, יא.

147) בלק כז, ז ובפרש"י.

148) יחזקאל לו, כה.

149) משבט יהודה, שהנשיא שלו (נחשון בן עמינדב) הקריב קרבנו ב"ח ניסן "על שלשלת המלוכה", החל מהמלכות דיהודה (שהמליכו אביו על אחיו), והמשכה ע"י מלכי בית דוד שעמדו ממנו, עד למלך המשיח (ראה במדבר פ"ג, יד).

** ושאר מדותי, "חמישים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה" — יש לומר, ש"חמישים" רומז על הנו"ן דניסן (נו"ן ארוכה שמהפכת הנו"ן כפופה, כני"ל הערה 74), ו"שלושים" רומז על ההכנה ד"שלושים יום לפני הפסח" — ענין הגאולה. ועצ"ע.

בס"ד. משיחות ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן ה'תנש"א.

ברא אלקים לעשות, ובשלישית קורא המפטיר⁵.

ובכמה שנים שקביעותם באופן מיוחד מוציאים שלשה ספרים פעם נוספת – כבקביעות שנה זו שר"ח ניסן חל בשבת⁶ (ועד"ז בשנים שחל ר"ח

א. ביום הש"ק זה ישנו חידוש מיוחד – שמוציאים שלשה ספרי תורה¹ "ראש חודש ניסן שחל להיות בשבת מוציאים שלשה ספרים, קורין סדר היום (פרשת השבוע) בראשון, וענין ראש חודש בשני, והחודש הזה בשלישי"².

ובהקדמה – שהוצאת שלשה ספרים לקרוא בהם הו"ע של חידוש, שהרי, בדרך כלל מוציאים וקורין בס"ת אחד, ו"אם יצטרכו לקרות שני ענינים מוציאים שני ספרי תורה"³, כמו בשבת ר"ח, ובכל יום טוב, ורק לעתים נדירות (כשצריכים לקרות שלשה ענינים) מוציאים שלשה ספרים:

הפעם היחידה בכל שנה ("אחת בשנה") שמוציאים שלשה ספרים היא בשמחת תורה⁴: "מוציאים שלשה ספרים, וקורין באחד וזאת הברכה עד סוף התורה, ובשני בראשית עד אשר

(5) (טו) שו"ע או"ח (סו"ס תרסח ו) ר"ס תרסט, – ולהעיר, שברמב"ם לא הובא ע"ד הוצאת ג' ס"ת בשמח"ת, אלא רק ב' ס"ת, פרשת זאת הברכה, וקרבנות היום (שם פ"ג הי"ב"ד), וטעם הדבר – כי הקריאה דהתחלת פרשת בראשית אינה מעיקר הדין, אלא ש"ירגלין להתחיל מיד בראשית, כדי שלא יהא פתחון פה לשטן לקטרג לומר כבר סימנו אותה ואינם רוצים לקרותה עוד" (טור שם). וראה הערה הבאה.

(6) ויש לומר, שיש מעלה בהקריאה בג' ס"ת בשבת ר"ח ניסן לגבי שבת ר"ח טבת ואדר – כי, הטעם שבמימרא דר"י נפחא נתפרש ר"ח טבת ואדר (ולא ניסן), הוא, משום ש"צריכא, דאי איתמר בהא וכו'" (מגילה שם. וראה תוד"ה חדא), משא"כ ר"ח ניסן שאין צורך לפרשו, כי "כש"כ הוא מהנך, דתמן (בר"ח טבת ואדר) המפטיר קורא ההפטרע מענינו של המפטיר (הנוכה ושקלים) אף שאינו שייך לשבת ר"ח. . . אבל כאן (בר"ח ניסן) . . . גם בהפטרע של פרשת החודש כתיב ובשבתות ובחצושים יבוא כו' להשתחוות לפני ה'", כבהפטרע דשבת ר"ח שאין שם רק פסוק "יהי מידי חודש בחדשו ושבת בשבתו כו' להשתחוות לפני" (אור שמח לרמב"ם). ועד"ז י"ל גם בנוגע להקריאה בג' ס"ת בשמח"ת – שכיזון שאינה מעיקר הדין (כנ"ל בהערה שלפניו), אלא כתוצאה מהמנהג לשמח ב"גמרה של תורה" (שלא יוכל להתפרש באופן בלתיירצוי ח"ו), י"ל, שהטעם שלא נתפרש בספרו של הרמב"ם הוא מצד גודל העילוי שאינו יכול להתפרש בתושבע"פ, ע"ד המבואר בנוגע למנהג ד"הקפות" בהשמחה לגמרה של תורה בשמח"ת* (ראה לקו"ת דרושי סוכות פ, ג, ובכ"מ).

(1) ולהעיר, שהחידוש זה נראה בגלוי לכאור"א מבנ"י שבאים לבית-הכנסת, כולל גם קטני קטנים, שעוד לפני שמגיעים לכלל הבנה, וזאים שמוציאים שלשה ספרים, ולא עוד אלא שמתשקים כל שלשת הספרים, וב' פעמים, הן בעת הוצאתן מארון הקודש (והולכתן להבימה שבבית הכנסת לקרוא בהם), והן בעת הכנסתן לארון הקודש, כמנהג ישראל.

(2) רמב"ם הל' תפלה פ"ג הכ"ג. – וראה בכס"מ, שדין זה נלמד מהמימרא דר' יצחק נפחא (מגילה כט, ב) בנוגע לר"ח טבת ור"ח אדר. ולהעיר, שגם בטושו"ע נתפרש ע"ד הוצאת ג' ס"ת רק בר"ח טבת שחל בשבת (או"ח סו"ס תרפד), ובר"ח אדר שחל בשבת (שם ר"ס תרפה), ולא נתפרש בנוגע לר"ח ניסן שחל בשבת*, כמגילה שם. וראה לקמן הערה 6.

(3) שם פ"ב הכ"ג.

(4) נוסף על הוצאת כל ספרי התורה שבארון הקודש בעת ההקפות דשמע"צ ודשמח"ת.

(* משא"כ בשו"ע – שהובא בו גם המנהג דהקפות (רמ"א או"ח סח).

(* ובאור שמח לרמב"ם שם: "ובשו"ע נשמט".

ב. ויש לבאר תוכן הלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו מהענין דהוצאת שלשה ספרי תורה ביום הש"ק זה – ע"פ הידוע שבכל ענין¹⁴ יש לימוד והוראה בעבודת ה', ועאכו"כ בענין עיקרי וחשוב כהוצאת שלשה ספרי תורה.

ובפרטיות יותר:

כדי להבין תוכן הענין דהוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת בשנים מיוחדות, יש להקדים תחילה תוכן הענין דהוצאת שלשה ספרי תורה בכל השנים (בשמחת תורה), ולאח"ז יש לבאר החוספה בשנים מיוחדות שבהם מוציאים שלשה ספרי תורה גם בר"ח ניסן (כשחל בשבת).

ובחקדים המדובר כמ"פ שגם הענינים שהם "אחת בשנה" מהווים לימוד והוראה ונתינת-כח בכל השנה כולה¹⁵, ועד"ו בנדר"ד, שהוצאת שלשה ספרי תורה בשמחת"ת שייכת ופועלת בכל השנה כולה¹⁶, וכן הוצאת שלשה ספרי

טבת⁷ או ר"ח אדר בשבת⁸). ועילוי נוסף בשנה זו (גם לגבי כמה שנים שבהם חל ר"ח ניסן בשבת) מצד הקריאה ד"סדר היום" בפרשת ויקרא⁹ – שנוסף על השייכות דפרשת החודש¹⁰ להקריאה דר"ח (בכל ר"ח ניסן שחל בשבת), כיון שמצות קידוש חדשים נאמרה בפסוק "החודש הזה לכם"¹¹, שייכת פרשת החודש (שבה מדובר אודות ר"ח ניסן) גם לפרשת ויקרא – שנאמרה בר"ח ניסן¹², היינו, שבשנה זו מודגש בגלוי הצד השווה דהקריאה בכל השלשה ספרים, שכולם שייכים לפרשת החודש, ר"ח ניסן¹³.

(7) ובשנת העיבור – כשר"ח טבת חל בשבת חל גם ר"ח ניסן בשבת (בכהקביעות השנה הבעל"ט).

(8) "ראש חודש אדר שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו כי תשא". וכן "ראש חודש טבת שחל להיות בשבת מוציאין שלשה ספרים, הראשון קורא בו סדר היום, והשני קורא בו ענין ראש חודש, והשלישי קורא בו ענין חנוכה" (רמב"ם שם הכ"ד).

(9) משא"כ בשנת העיבור, שבר"ח ניסן שחל בשבת קורין פרשת חודש.

(10) בספר השלישי – סיום וחותם הקריאה דכל השלשה ספרים ("הכל הולך אחר החיתום"), ומפטירין בהפטרת פרשת החודש דוקא.

(11) בא יב, ב. וראה רמב"ם ריש הל' קידוש"ח.

(12) כפשטות הכתובים "ויחי בהחודש הראשון גו' באחד לחודש (ר"ח ניסן) הוקם המשכן" (פקודי מ, יז), "ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן" (שם, לה), ובהמשך לזה "ויקרא אל משה ויברך ה' אלו מאוהל מועד" (ראה גם תנחומא ריש פרשתנו, ספרי זוטא נשא ז, יא. לקרית ריש פרשתנו), וכן המשך הפרשה בפרטי דיני הקרבנות, והמשכם בפרשת צו, עד לפרשת שמניני*¹³, שמניני למילואים, הוא ר"ח ניסן (וראה גם לקו"ש ח"ז ע' 11. סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 508-9, וש"ג).

(13) ועד"ו בהפטרה דפרשת החודש – שנוסף לכך שנתפרש בה גם ענינו של ר"ח (כמ"ש יחזקאל מו, אג) "וביום החודש יפתח גרו", "והשתחו עמ הארץ גו' בשבתות ובהדשים וגו'", "וביום החודש פר

בן בקר גר"י)*, מדובר בה אודות קרבנות הנשיא**¹⁴, ובה מרומז הקשר והשייכות לפרשת השבוע, שקרוב לסיומה מדובר גם אודות קרבן דנשיא**.

(14) אפילו בעניני העולם, ועאכו"כ בעניני תומ"צ, כמ"ש (וראתהגן ו, כד) "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה לידאה את ה' גר".

(15) ומרומז גם בהלשון "אחת בשנה" – שה"אחת" נמשך וחודר ("כל ה'שנה").

(16) ובפרט ע"פ הידוע שמועדי חודש תשרי, אותיות רשית, הם מועדים כלליים שנמשכים

(* גם לזלי חוספת פסוק ראשון ואחרון מהפטורת שבת ר"ח.

** ובכמה ק"ק (כמנהג האשכנזים) מוסיפים בהתחלת וסיום ההפטרה בפסוקים (שלפני ולאחרי פרטי הענינים ד"בראשון באחד לחודש גו") שבהם מדובר אודות הנשיא. – ולהעיר שכ"ה מנהג רבותינו נשיאינו לאחרי קבלת הנשיאות.

*** ולהעיר, שבנוגע לקרבנות הנשיא שבהפטרה מביא רש"י (מה, יז) ב' דעות: "הנשיא הזה בכהן גדול מדבר .. במלך מדבר", ובפרשת השבוע מדובר אודות שניהם – קרבן ד"כהן המשיח" (ד, ג). וקרבן ד"נשיא" (מלך) (ד, כב).

(* להעיר מהשייכות ל"שמניני עצרת", שבו מוציאים ג' ס"ת (בא"י – בו ביום שהוא גם שמח"ת. ובחול"ל – למחרתו. ביו"ט שני של גלויות (סוש"ע שבהערה)).

"וייהי בנסוע הארון") מהוה נתינת כה²⁴ לכללות העבודה²⁵.

ומזה מובן גודל העילוי שבהוצאת שלשה ספרי תורה – שהנתינת כה לכללות העבודה שבהוצאת ספר תורה ("וייהי בנסוע הארון") היא באופן של חזקה ("בתלת זימני הוי חזקה"²⁶), תוספת כה וחיוזוק בכללות העבודה²⁷.

וע"ט, כיון שהכוונה היא גם ובעיקר להפיכת הרע לקדושה, שענין זה בא לאחרי שלימות העבודה דע"ט. וראה לקמן ס"ז.

24) ויש לומר, שבנתינת כה ד"בנסוע הארון" נכללת גם הברכה בעניני פרנסה (שע"ז יוכל לעסוק בעבודת ה' מתוך מנוחה, ללא דאגות וטרדות הפרנסה) – דכיון שכשנגזר הארון נגזרה עמו צננות המן (יזמא ורמב"ם שם), מובן, שהנתינת כה ד"בנסוע הארון" (ברוחניות, גם לאחרי שנגזר) קשורה גם עם צננות המן, שממנה ועל ידה נמשכת הברכה בפרנסה*, כמיש (בשלה טז, לביג ובפרש"י) קח צננות אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' (לפני הארון**) למשמרת לדורותיכם", דאו בזה נתפרסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו, ולכן אין צורך ואין תועלת בטירחא יתירה, כמו במן ש"לא העדיף המרבה והממעט לא החסיר" מ"עומר לגלגלת" (שם, יז), ובו נכללו "כל מעדני עולם"*** (במדב"ר פ"ז, ד).

25) וכמודגש גם בהמשך התפלות לאחרי "וייהי בנסוע הארון" – "אגא עבדא דקדושא בריך הוא דסגינדא קמי כו", "אב הרחמים כו" ויגעד ביצר הרע מן הנשואים כו".

26) ב"מ קו, רע"ב. וש"נ.

27) ויש לקשר זה עם הטעם הפשוט דהוצאת שלשה ספרי תורה "מפני טורח הציבור, שלא יטריח עליהם להיות עומדים עד שיגלול ספר תורה"

(* ולהעיר מפתגם אדמו"ר מהר"ש שפרנסה בזמן הזה הוא בדוגמת הימ", "לחס מן השמים" (ראה טה"מ תרנ"א ע' קצו. ועוד).

** להעיר ש"לא נאמר מקרא זה עד שנבנה

אוהל מעד" (פרש"י שם) – ב"ר"ח ניטן.

***) ועפ"ז יש לברא השייכות דצננות המן להארון – כיון שבארון ה' גילוי אלקות שלמעלה ממדידה והגבלה. עד שמקום הארון אינו מן המדה (יזמא כא. טע"א. וש"נ). ודוגמתו במו. שה"עומר לגלגלת" ה' למעלה ממדידה והגבלה. הן בכמות. שהשוו בו ה"מרב"ה וה"ממעט", והן באיכות. שנכללו בו כל מעדני עולם.

תורה בר"ח ניסן¹⁷ שחל בשבת שייכת ופועלת בכל השנה כולה¹⁸, ולא עוד אלא שפועלת גם בשאר השנים שקביעותם שונה, שגם בהם ישנו הלימוד והוראה ונתינת כה מהוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת, נוסף על הלימוד והוראה ונתינת כה מהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת שבכל שנה, כדלקמן.

ג. תוכן הענין דהוצאת ספר תורה (ועאכו"כ שלשה ספרי תורה) מובן מהתפלות שאומרים בעת פתיחת הארון, שהתחלתם בפסוק¹⁹ "וייהי בנסוע הארון גו'", ש"ספר (תורה) חשוב הוא בפני עצמו", אחד מ"שבעה ספרי תורה"²⁰:

הוצאת ספר תורה היא כמו נסיעת הארון, שאז "ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך".

וענינו בעבודת כאו"א מישראל (גם בזמן הזה כשהארון גנוז²¹) – שבחי משה שישנו בכאו"א מישראל²² אומר (ממשיך ומגלה) ופועל שיהי הענין ד"קומה ה'", הוספה (קיימה) ככל עניני קדושה, "עשה טוב", וכן הענין ד"יפוצו אויבך וינוסו משנאיך", ביטול ושליטת כל הענינים הבלתי-רצויים, "סור מרע"²³, היינו, שהוצאת ספר תורה

ופועלים בכל השנה כולה (סה"מ תש"ב ע' 49. ועוד).

17) ובפרט שר"ח ניסן הוא "ראשון גוי לחדשי השנה", "ראש השנה לרגלים" (ריש מס' ר"ה. שם ד, א), כמו שמת"ת, שהוא הסיום והותם דראש השנה.

18) ויש לומר – גם על החדשים שלפניו, מהתחלת השנה, כיון שיודעים כבר (ע"פ הלוח) שר"ח ניסן חל בשבת.

19) בהעלותך י"ד, לה.

20) שבת קטז, רע"א.

21) יזמא נב, ב. וש"נ. רמב"ם ה' ביהב"ח רפ"ד.

22) ראה תניא רפמ"ב. לקו"ת פרשתנו ב, א.

ובכ"מ.

23) כולל גם – ובעיקר – הפיכתם לקדושה,

שעפ"ז יומתק שהענין דסו"מ ("ויפוצו אויבך") בא לאחרי הענין דע"ט (אף שהסדר הרגיל הוא סו"מ

מפני ש"מתכיפין התחלה להשלמה"³² – "בראשית ברא אלקים גו"ל.

ובלשון חז"ל (שהובא בהתחלת פירוש רש"י על התורה) "לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ומה טעם פתח בבראשית וכו'", היינו, שהקריאה דשמח"ת היא באופן ד"פתח בבראשית", והקריאה דשבת ר"ח ניסן היא "מהחודש הזה לכם .. מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל".

ויש לומר שהחילוק בין הקריאה דפרשת החודש להקריאה דשמח"ת הוא ע"ד ובדוגמת החילוק שבין ניסן לתשרי (שהמועדים שבו מסתיימים בשמח"ת), כידוע³³ שתשרי ענינו הנהגה טבעית ("פתח בבראשית"), וניסן ענינו הנהגה נסית³⁴ – סדר ההנהגה דישראל שבשכילם (ובשביל התורה) נברא העולם³⁵ (ועד שנשאלת השאלה "מה טעם פתח בבראשית", הרי "לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל"), שהנהגה שלהם הוא הנהגה נסית, כמארז"ל³⁶ בפירוש "החודש הזה לכם", "כשבחר ביעקב ובניו קבע להם ראש חודש של גאולה" (גאולה גם מהנהגה טבעית להנהגה נסית).

ועפ"ז יש לבאר החילוק דב' האופנים בהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת ובשבת ר"ח ניסן – שבהוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת נעשית ה"חזקה"

ד. ובהוצאת שלשה ספרי תורה גופא ישנם ב' אופנים (בכללות): (א) חזקה שצריכה להיות וישנה בעבודה התמידית שבכל שנה ושנה ("תמידים כסדרם") – הוצאת שלשה ספרי תורה בשמח"ת, (ב) חזקה שבאה באופן של חוספה ("מוספים כהלכתם") בשנים שיש בהם קביעות מיוחדת²⁸ – (ובנדר"ד) הוצאת שלשה ספרי תורה בר"ח ניסן שחל בשבת.

והחילוק ביניהם הוא בהתאם לתוכן הקריאה בהשלשה ספרי תורה:

תוכן הקריאה בשלשה ספרים בר"ח ניסן שחל בשבת, מודגש בהקריאה בספר השלישי²⁹ שבו קורין פרשת החודש ע"ד ענינו המיוחד דר"ח ניסן³⁰ – "החודש הזה לכם ראש חדשים וגו'".

ותוכן הקריאה בשלשה ספרים בשמח"ת, מודגש בהקריאה (בספר השני) בהתחלת התורה [שהרי הטעם שקורין בשלשה ספרים (אף שהקריאה מעיקר הדין היא בפרשת וזאת הברכה, וקרבת היום]³¹, ב' ספרים בלבד) הוא

(רמב"ם שבהערה 3) – שהתוספת כח החזק ("חזקה") בכללות העבודה שוללת מירחא בעבודה בענין פשוט ("להיות עומדים עד שיגלול ס"ת"), כדי שתהי' הטירחא והגיעה בענינים נעלים יותר.

28 ולהעיר, שבקביעות שנה זו מודגש ביותר התוקף ד"חזקה" בהמשכת הקדושה – שהתחלת השנה בג' ימים רצופים ("חזקה") דקדושת יו"ט ושבת, ב' ימים דר"ה (ביום חמישי ויום ששי) ויום השבת, ובחז"ל גם בימים ראשונים דסוכות, ובשמע"צ ושמח"ת – ג"פ ג' ימים רצופים דקדושת יו"ט ושבת.

29 סיום וחזותם (מפטיר) הקריאה בכל השלשה ספרים, כנ"ל הערה 10.

30 ששייך גם (לשבת) ר"ח – מצות קידוש חדשים, ולפרשת ויקרא – שנאמרה בר"ח ניסן (כנ"ל ס"א).

31 רמב"ם הל' תפלה פי"ג הי"ב-יד (וראה לעיל הערות 5-6).

32 נוסח "מרשות" לחתן בראשית.

33 ראה סה"מ מלוקט ח"ד ע' קצד, וש"נ.

34 כמרומו בשמו של החודש – "ניסן, שבו נעשו נסים לישראל" (פס"ז ולקח טוב בא יב, ב), ולא רק "נסים" סתם, אלא גם "נטי נסים" (נס בתוך נס), כמרומו בב' הנתיבין ד"ניסן" (ראה ברכות נו, רע"א ובפרש"י וזרא"ג מהרש"א שם).

35 פרש"י ר"פ בראשית, ובכ"מ.

36 שמר"ד פט"ו, יא.

אינה (רק) לעבודה בענינים שלמעלה מהעולם, כמו לימוד התורה שלמעלה מהעולם (שהרי ענין התורה מודגש בגלוי ב"שמחת תורה"³⁹ יותר מאשר בשבת ר"ח ניסן⁴⁰), כי אם, שה"הנהגה נסית" נמשכת וחודרת (גם) בעבודה בעניני העולם במעשה בפועל – כמודגש בזה ש"החודש הזה לכם" היא "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", היינו, לא ענין של תורה שלמעלה מהעולם⁴¹, כי אם "מצוה" דוקא, מעשה בפועל בעניני העולם; אלא שהעבודה במעשה בפועל בעניני העולם אינה ע"ד הרגיל, כמו הנהגה טבעית, כי אם כמו הנהגה נסית, באופן של הרמה (נס) מלשון הרמה⁴²) למעלה מטבעו ורגילותו⁴³.

וענין זה הוא בהדגשה יתירה בשבת ר"ח ניסן דשנת "אראנו נפלאות" (ובהוספה על "שנת נסים" שלפניו) – כי, בשנה זו הסדר הרגיל ("תמידים

על כללות העבודה ע"פ סדר הרגיל ("תמידים כסדרם"), עבודה באופן של הנהגה טבעית, ובהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת³⁷ ר"ח ניסן נעשית "חזקה" על כללות העבודה באופן של הוספה על הסדר הרגיל ("מוספים כהלכתם"), עבודה באופן של הנהגה נסית.

ה. ויש לבאר זה בפרטיות יותר – ע"פ הדיוק בלשון מארז"ל ש"החודש הזה לכם" היא "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", "מצוה" דייקא, ולא "תורה"³⁸:

ידוע החילוק בין תורה למצוה – שתורה היא למעלה מהעולם, משא"כ מצוה ענינה ציווי להאדם איך להתנהג בעולם כדי שיהי' החיבור (מצוה מלשון צוותא) דהאדם והעולם עם הקב"ה.

ומזה מוכן בנוגע ל"החודש הזה לכם .. מצוה ראשונה" – שהכוונה ב"הנהגה נסית" שבעבודה דחודש ניסן (שעל זה נעשית ה"חזקה" בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן),

(39) שמחה הקשורה עם גמר ושלמות קבלת התורה ביוה"כ פ, "יום התגרות", "שניתנו בו לוחות אחרונות" (תענית כו, ב בפרש"י. שם ל, ב). ועפ"ז י"ל, שהוצאת שלשה ספרי תורה בשמחת ענינה נתינת כח באופן של "חזקה" על לימוד התורה.

ובפרטיות יותר: ג' הספרים הם כנגד ג' ענינים מצבים בלימוד התורה: נצחיות התורה, ההתחדשות שבתורה – בכל יום יהיו בענין חדשים" (פרש"י תבוא כו, טז, ועוד), וההוספה והחדוש בתורה – "תלמיד ותיק עתיד לחדש" (ראה מגילה יט, ב, ועוד). ובסגנון אחר: תושב"כ, תושב"ע והידושו של תלמיד ותיק.

(40) דאף שגם חג הפסח (ענינו העיקרי דר"ח ניסן) קשור עם קבלת התורה כמ"ש "בהוציאך את העם ממצרים תעבודך את האלקים על החר הזה" (שמות ג, יב בפרש"י – משמור" פ"ג, ד), ה"ז לאחרי יצי"מ.

(41) וגם לא תורה כפי שהיא א' מהמצוות – מצוות תלמוד תורה, שהיא "כנגד כולם" (פאה ספ"א).

(42) ראה פרש"י יתרו כ, יז. הנסמן במכתב כ"ה אדר שנה זו הערה ד"ה נס כו.

(43) כולל גם שלאחרי שהורגל בזה נעשה טבע שני (ראה תניא ספ"ד. פט"ו).

(37) להעיר, שהעבודה דיום השבת היא באופן של הנהגה נסית לגבי ששת ימי המעשה, כי, העבודה דששת ימי המעשה היא בל"ט מלאכות דעובדין דחול, הנהגה טבעית, משא"כ ביום השבת העבודה היא בעניני קדושה, ולא עוד אלא ש"כל מלאכתך עשו", שגם עניני העולם ("מלאכתך") מתעלים לקדושה, ל"מלאכת הארבעים" (ארבעים מלאכות חסר אחת), "מלאכת הצדיקים" (ראה סה"מ ע"ר ע' רב, ובכ"מ), שזוה"ע דהנהגה נסית. וי"ל שענין זה נעשה ביום השבת באופן של "חזקה" – בג' הדרגות שביום השבת, מעלי שבתא, יומא דשבתא ודעוא דרעון.

(38) כהלשון בהתחלת המאמר "לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם", שבהתאם לזה יכולים להמשיך "שהיא התחלת התורה לישראל", וכי"ב.

(* כולל גם התחזקות בהשמירה והזהירות מכל פרטי הענינים הקשורים לל"ט מלאכות האסורות בשבת. שיש בהם ריבוי הלכות. "הלכתא דבתא לשבתא" (ראה גם תניא (אגה"ק) בטורפ).)

בחדשו והולכת וגדלה עד למעמד ומצב ד"קיימא סיהרא באשלמותא⁴⁷, שייכים לעבודה באופן ד"מוספים כהלכתם", הנהגה נסית באופן של חידוש.

והחידוש דשבת ר"ח הוא בחיבור ב' אופני העבודה ד"תמידים כסדרם" (שבת, העלי' והשלימות ("ויכולו"⁴⁸) דימי השבוע) ו"מוספים כהלכתם" (ראש חודש) – שהעבודה באופן של הליכה והוספה (מוספים כהלכתם) נמשכת ופועלת גם בעבודה באופן של סדר תמיד.

והקריאה בספר הא' – "סדר היום" בפרשת ויקרא:

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד" – פ"י⁴⁹ ענין קריאה זו היינו הארה והשפעה למשה כדי שעייז יוכל לעלות ולבוא אל אוהל מועד". וענינו בעבודת כאו"א מישראל (שהרי "התורה היא נצחית ושייך בחינות אלו גם עכשיו"⁵⁰) – "שיש בכל אדם מבחי' משה .. בחי' דעת שהוא הממשיך בחי' יחוד אור א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם שיהא בבחי' אוהל מועד, מלשון ונועדתי .. אותיות ונודעתי, דהיינו לידע את ה' שהוא חיי החיים ואין עוד מלבדו, ע"ד מ"ש⁵¹ ראו עתה כי אני אני הוא, דהגם שמקרא זה נאמר על לעתיד⁵², מ"מ, כח זה יש בכל נפש מישראל לקשר מחשבתו בה' בקשר אמין וחזק כמו .. שרואה בעיני

כסדרם") הוא באופן של "נפלאות" (שלמעלה מ"נסים" סתם), ומזה מוכן שבשבת ר"ח ניסן ישנה נתינת כח (ובאופן של "חזקה" ע"י הוצאת שלשה ספרי תורה) לעבודה באופן של הנהגה נסית נעלית יותר, ועד לעילוי שבאין ערוך, גם ביחס להנהגה נסית דחודש ניסן בכל השנים.

ו. ויש לומר, שההוספה (בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן לפעול "חזקה") בעבודה באופן דהנהגה נסית מודגשת גם בהקריאה בשלשת הספרים⁴⁴.

הקריאה בספר הג' – "החודש הזה לכם":

על הפסוק "החודש הזה לכם" דרשו חז"ל "משבחר ביעקב ובניו קבע להם ראש חודש של גאולה" (כנ"ל ס"ד), וענינו בעבודה – יציאה (גאולה) מהמדידה והגבלה דהעבודה הרגילה לעבודה באופן של הנהגה נסית.

והמשך הפרשה בענין קרבן פסח, "על שם הדילוג והפסיחה"⁴⁵ – עבודה באופן של פסיחה ודילוג, למעלה ממדידה והגבלה, הנהגה נסית.

הקריאה בספר הב' – "ענין ראש חודש":

ענינו של ("ראש) חודש" הוא – חידוש והוספה על העבודה שע"פ סדר הרגיל, כידוע שימי השבוע התלויים במהלך החמה ("ויהי ערב ויהי בוקר") שמאירה תמיד ללא שינויים, שייכים לעבודה הרגילה באופן ד"תמידים כסדרם", הנהגה טבעית שהיא באופן ד"לא ישובתו"⁴⁶, וימי החודש התלויים במהלך הלבנה שמתחדשת מידי חודש

47) זהו ח"א קנ, רע"א. ה"ב פה, רע"א. ועוד.
וראה שמור"ד פט"ז, כו.
48) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ.
49) לקר"ת ריש פרשתנו (א, ב ואילך).
50) לקר"ת שם, ג.
51) האזינו לב, לט.
52) כמ"ש לפני"ז (א, ד) שזהו מ"ש "אני ראשון ואני אחרון". – ולהעיר, שהפסוק "אני ראשון ואני אחרון" (ישעי' מר, ו) הוא בהפטרות פרשת ויקרא.

44) נוסף על האמור לעיל (ס"א) שגם הקריאה דר"ח ופרשת ויקרא שייכים לר"ח ניסן.
45) פרש"י בא יב, יא.
46) נח ח, כב.

להיותם "מתלמידיו של אהרן (ואמרו חז"ל⁵⁹ "כל המלמד כו' מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו") אוהב שלום ורוך שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"⁶⁰ – שעבודתם היא בתכלית השלימות דכלות הנפש כהיותם נשמות בגופים דוקא⁶¹.

וזהו תוכן ההוספה והחידוש בעבודה באופן ד"הנהגה נסית" ("החדש"⁶² הזה

באמירתה ע"י כאו"א מישראל בהתחלת כל יום בסמיכות לברכת התורה – דלכאורה, בשביל קיום מצות תלמוד תורה (לאחרי ברכת התורה) מתאים לכאורה יותר אמירת ענין כללי השייך לכל בני"ב בכל זמן, כמו "שמע ישראל", וכיו"ב, משא"כ ברכת כהנים שנתחייבו בה אהרן ובניו ("דבר אל אהרן ואל בניו") – כי, כל בני"ב הם "בני אהרן", ואמירתם "ברכת כהנים" בכל יום כוללת כל הברכות וההשפעות שבכל היום, החל מהברכה העיקרית ד"ויהי נועם גו'", "שתשרה שכינה במעשה ידיכם" – כביום השמיני למילואים, שלאחרי ש"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", "ברכת כהנים", יברכך יאר ישא" (שם, כב ובפרש"י), באה הברכה ד"ויברכו את העם", "אמרו ויהי נועם גו', יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם".

(59) סנהדרין יט, ב. פרש"י במדבר ג, א.

(60) אבות פ"א מי"ב.

(61) בהתאם להציווי שנאמר מיד לאחרי הכלות הנפש דגרב ואביהוא – "יין ושכר אל תשת" ("שתוי יין נכנסו למקדש") "ואל יבוא בכל עת אל הקודש" ("בקרבתה לפני ה'"). שנאמר בו ביום – שלא תהי' כלות הנפש באופן דפירוד הנשמה מן הגוף ח"ו (ראה בארוכה לקר"ש חכ"ז ע' 116 ואילך, וש"נ).

(62) להעיר שהגימטריא ד"ויקרא" ו"החדש" (חסר וא"ו, כמ"ש בתושב"כ) שווה, מספר שי"ז**.

בשר", מעין ודוגמת השלימות דלעתיד לבוא⁶³.

וכמודגש בהמשך הפרשיות, בפרשת שמיני, שמיני למילואים הוא ר"ח ניסן (שבו ה' הענין ד"ויקרא אל משה גו'", כנ"ל ס"א) – "ותצא אש מלפני ה' גו' וירא כל העם וירוננו גו'"⁶⁴, השראת וגילוי השכינה⁶⁵, ובהמשך לזה שלימות העבודה ד"בני אהרן גרב ואביהוא"⁶⁶ באופן דכלות הנפש ("וימותו לפני ה'")⁶⁷, ודוגמתו בעבודת כל בני"ב – שנקראים "בני אהרן"⁶⁸

(53) ובהמשך הענין שם: "וכדי שיבוא ותגלה בחי' משה שבכל אדם (לכאן לבחי' אוהל מועד) .. צריך לזה המשכת אהרל"ע מלמעלה ע"י המצוות .. להעלות הנפש ולקשרה בה, וזהו ענין ויקרא אל משה, אני הוא הקורא, שהמצוות נק' מצוות המלך .. היו מכבדין את המצוות שהן שלוחי, ושלוחו של אדם כמותו". ועפ"ז יומתק הקשר והשייכות ד"ויקרא אל משה" (דקאי על המצוות) ל"החודש הזה לכם", "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל" (ולא תורה שלמעלה מהעולם*, כנ"ל ס"ה).

(54) שמיני ט, כד.

(55) לאחרי ש"ויברכו את העם", "אמרו ויהי נועם ה' אלקינו עלינו**", יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" (שם, כג ובפרש"י).

(56) עליהם נאמר "בקרובי אקדש" (שמיני יו"ד, ג), וכרובי משה לאהרן "הייתי סבור או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם (גרב ואביהוא) גדולים ממני וממך" (פרש"י עה"פ).

(57) שם יו"ד, ב. וראה בארוכה אוה"ח ר"פ אחרי.

(58) ועפ"ז יש לבאר (בפנימיות הענינים) השייכות דברכת כהנים לכאו"א מישראל, כמודגש

(* ולהעיר מלכות'ת שם. שהצורך בקיום המצוות כדי שיוכל להיות הענין ד"ויקרא אל משה", "אני הוא

הקורא אני הוא המדבר". ע"י לימוד התורה. הוא. "מחמת הסתר נה"ב" – בידידתה בעולם דוקא (ודאה לקמן הערה 119).

** (שבת פג. ב. במדבר פ"ג. ג. ו).
 (***) ראה לך יד. יד: "וידך גו' שמונה עשר ושלוש מאות" (מנין גימטריא כו') (פרש"י עה"פ) – ד"ל הרמז ש"ויקרא" עם הכולל הוא "ויקרא" (בגימטריא שי"ז). ו"ויקרא" עם הכולל בגימטריא שי"ח (שמונה עשר ושלוש מאות). ושייך גם לפסח (החדש) – כמ"ש (שם. טו) "ויחלק עליהם לילה". שנחלק הלילה ובחצות הראשון נעשה לו נס וחציו השני נשאר ובא לו להצות לילה של מצרים" (פרש"י עה"פ).

ואולי י"ל. שהניס (החדש) בשייכות לביטול ושלילת ה"לעו"ז [בחצות הראשון] – וידרוף ע"ד גו' עד

(***) סיום וחותם ממזר צ' בתהלים. שהתחלת אמירתו (ע"פ המנהג לומד המזמור המתאים למספר השנים) בי"א ניסן שנה זג. התחלת שנת התשעים. – ולהעיר. שקביעותו בשנה זו (שר"ח ניסן חל בשבת) ביום השלישי ד'פ' שמיני. שבשיעור חומש היום ממזר אודות השראת השכינה בפועל ("ותצא אש גו' וירא כל העם גו'") ע"י התפלה ד"ויהי נועם גו'.

שבהתחלתה וסיומה⁶⁵ מדובר אודות הקשר והשייכות דהנשיא עם כל בני⁶⁶, ויש לומר הרמז בזה, שעבודה כל בני⁶⁷ היא באופן של "נשיאות"⁶⁸, למעלה מסדר העבודה ע"ד הרגיל, באופן של הנהגה נסית. ולא עוד אלא שהעבודה באופן של "נשיאות" נמשכת ופועלת גם בעבודה ע"ד הרגיל, ועד שנעשית באופן של קביעות ונצחיות⁶⁷ — "חקות עולם תמיד"⁶⁸, "עולת⁶⁹ תמיד"⁷⁰.

ז. ויש להוסיף, שה"חזקה" בעבודה באופן של הנהגה נסית בהוצאת שלשה ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן, היא, גם בנוגע לביטול ושלילת הענינים הבלתי-רצויים [כמרומז באמירת "ויהי בנסוע

לכם") — שבעבודת כאו"א מישראל נעשה הענין ד'ויקרא'⁶² אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד", ועד לשלימות העבודה באופן של כלות הנפש. ועוד ועיקר — שההוספה והחידוש בעבודה באופן דהנהגה נסית נעשה באופן של קביעות ונצחיות, כמ"ש בהמשך הפרשה⁶³ "ולא תשבית מלח ברית אלקיך", "ברית כרותה למלח"⁶⁴, כברית שקיימת לעד ולעולמי עולמים.

ויש לומר, שהקריאה בג' הספרים היא לא רק "חזקה" על העבודה באופן של הנהגה נסית, אלא גם ג' אופנים-דרגות בעבודה דהנהגה נסית: (א) הקריאה דפרשת החודש — כללות הענין דהנהגה נסית, (ב) הקריאה דשבת ר"ח — הפעולה דהנהגה נסית (ר"ח) על ההנהגה הרגילה (שבת), (ג) הקריאה דפרשת ויקרא — שההנהגה נסית נעשית דבר רגיל וקבוע באופן נצחי.

וענין זה מרומז גם בהפטורה (סיום וחותרם הקריאה בכל השלשה ספרים) —

65 ראה שוה"ג הב' להערה 13.

66 להעיר ש"נוהגין מר"ח (ניסן) ואילך לקרות דפרשת הנשיא שהקריב בו ביום" (שו"ע אדה"ז א"ח סתכ"ט ס"ח), וע"פ מארז"ל (מנחות בסופה) "כל העוסק בתורת כו' מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כו'", מובן, שמר"ח ניסן ואילך מקריב כאור"א מישראל קרבן הנשיא.

67 וי"ל גם באופן של "חזקה" — כיון שענין הנשיאות בהפטורה דפרשת החודש (הפרשה הרביעית מר' הפרשיות) הוא גם בהמשך להענין ד"כי תשא את ראש בני ישראל" בפרשת שקלים (הפרשה הראשונה דר' הפרשיות), ובפרשת תשא (כשקורין אותה ב'סדר היום"), שענין ישנו ענין הנשיאות ג"פ.

68 יחזקאל מו, יד.

69 שם, טו.

70 ויש לומר, שהמעמד ומצב של נשיאות באופן תמידי מרומז גם ב"ארבעה ראשי שנים", ד"ראש" (שהוא באופן של "נשיאות" לגבי כל הגוף) בזמן — כי, לדעת ר' אלעזר ור' שמעון שא' הזמנים דמעשר בהמה הוא כ"ט אלול, "אמרו בכ"ט באלול ולא אמרו באחד בתשרי (אף שס"ל שאחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה) מפני שהוא יו"ט ואי אפשר לעשר ביו"ט לפיכך הקדימוהו בכ"ט באלול", נקבע כ"ט אלול לזמן מעשר בהמה בגלל שייכותו לד"ה למעשר בהמה (משא"כ שאר הזמנים דמעשר בהמה, הן לדעת ר"א ור"ש והן לשאר הדעות, שנקבעו בגלל טעמים אחרים (ראה בכורות נו, ב ואילך)), ונמצא, שהתחלת השנה (אחד בתשרי) הוא ראש השנה, וגם סיום השנה (כ"א באלול) שייך לר"ה, וענין נעשה מעמד ומצב ד"ראש" (נשיאות) בכל השנה כולה.

— ואולי י"ל שמשפר זה (ש"ז) רומז על ש"י** עולמות — השכר דקיום התומ"צ בעולם, שנמשכים ומתגלים בו ימי בראשית*** — הקשורים עם דרגת התורה השייכת לעולם, כדרשת חז"ל ש"חצבה עמודי שבעה" קאי על שבעה ספרי תורה ושבעת ימי בראשית (שבת שם. סנהדרין לה, סע"א הובא בפרש"י משלי ט, א) — ע"ד "מצוה ראשונה כו'" (ולא תורה שלמעלה מהעולם, כג"ל ס"ה).

63 ב, יג.

64 פרש"י עה"פ.

חובה", ע"ש עבודת כוכבים" (שם ובפרש"י). ובחצות השני — "ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה גו' ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים" (בפרשת החודש — בא יב, יב) הם באופן ד'ויקרא'. אותיות 'ויקרא' — לא באופן ד'ויקרא'. "לשון חיבה", אלא באופן ד'ויקרא'. "לשון עדי" (פרש"י ר"פ ויקרא).

** "יקרא" ד'ויקרא" — בגימטריא ש"י (דא"ה לקו"ת נשא כג, ג).

*** שנוחקים לששת ימי המעשה ויום השבת (דא"ה תוד"ה חצבה סנהדרין שם) — ו' וא' שבתבת "ויקרא"א.

ולהעיר, שסיום וחותרם פרשת החודש בפסוק⁷⁷ "בכל מושבותיכם תאכלו מצות", שבזה מרומז הביטול והשליה בתכלית דכל הענינים הבלתי-רצויים שמצד היצה"ר שנקרא "חמץ"⁷⁸, עד ש"בכל מושבותיכם" (לא רק בירושלים⁷⁹, שלימות היראה⁸⁰) לא נשאר אלא "מצות", כמ"ש⁸¹ "את רוח הטומאה (יצה"ר"⁸²) אעביר מן הארץ"⁸³.

בהקריאה דראש חודש – כמארז"ל⁸⁴ בנוגע לקרבנו של ראש חודש (הקריאה דר"ח) "הביאו כפרה עלי שמעטתי את הירח", שבזה נכללת גם הכפרה על כל הענינים הבלתי-רצויים שנעשו כתוצאה ממיעות הירח⁸⁵, ועד לשלימות הכפרה באופן ש"זדונות נעשו לו זכות"⁸⁶, ועד לזכות ממש⁸⁷ – ע"ד ובדוגמת התיקון דמיעות הירח לעתיד לבוא, כמ"ש⁸⁸ "והי' אור הלבנה כאור החמה".

מפרד"א פמ"ח) "חמש אותיות נכפלו (ובניהם נר"ן, כפופה ופשוטה) וכולן לשון גאולה" (ראה ספר הליקוטים שם ע' תתנה).

(77) בא יב, כ.

(78) ראה ברכות יז, א ובפרש"י ר"ה ג, סע"ב ובפרש"י לקר"ת צו יג, ג. ובכ"מ.

(79) שמונה למדו "פרט למעשר שני והלות תודה" שאינם ראויים ליאכל בכל מושבותיכם, אלא בירושלים (מכילתא ופרש"י עה"פ).

(80) לקר"ת פ' ראה כט, ד. ובכ"מ.

(81) זכרי' יג, ב.

(82) פרש"י עה"פ.

(83) ולהעיר מ"סדר קרבן פסח" (שאומרים במקום הקרבת הפסח שריניו נתבארו בפרשת החודש) שסיימו וחותרם בענק שהוא היפך הטוב ("ואם הפסח נמצא טריפה כו") – דיש לומר שבזה מרומזת השלימות אתהפכא חשוכא לנהודא (וראה בארוכה לקו"ש ערב פסח תשמ"ט).

(84) חולק ס, ב.

(85) ראה סה"מ קונטרסים ח"א קצב, א ואלך.

הארון גר' ויפוצו אויבך גו"כ בהוצאת ספר תורה, ועאכו"כ ג' ספרי תורה (כנ"ל ס"ג) – שמתהפכים לטוב, אתהפכא חשוכא לנהודא.

וענין זה מרומז בהקריאה בכל השלשה ספרים, וגם (בסיומם וחותרם) בהפטורה:

בהקריאה דפרשת החודש, "החודש הזה לכם ראש חדשים" ("ראש חודש של גאולה") – שב"שמות החדשים שעלו עמהם מבל"ל⁷¹ נקרא בשם "ניסן", שיש בו ב' נוני"ן, שרומז על "נסי נסים"⁷², ויש לומר, שרומז גם על הפיכת הנפילה (ר"ת נו"ן)⁷³ דגלות (כמ"ש⁷⁴ "נפלה גו") ל"נסי נסים"⁷⁵ דגאולה⁷⁶.

(71) ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ועוד. – ולהעיר שגם בזה מרומז הענין דאתהפכא חשוכא לנהודא, שמבבל (גלות) עלו עמהם שמות החדשים (החל משמו של ראש חדשים, חודש של גאולה).

(72) ראה לעיל הערה 34.

(73) להעיר, שה"ספר (תורה) .. בפני עצמו" ד"ויהי בנסוע* הארון" (כנ"ל ס"ג) נעשה ע"י "סימניות מלמעלה ולמטה" שהם "כמין ו"ו הפוכיו", כ"י הנר"ן .. מורה על הנפילה, וע"כ הם הפוכים שיתהפך הנפילה לטוב" (חדא"ג מהרש"א שבת שם). וראה הערה 75.

(74) עמוס ה, ב.

(75) ויומתק יותר ש"ניסן" מתחיל בנר"ן כפופה ומסיים בנר"ן פשוטה – ע"ד המבואר בשל"ה (מס' חנניה רז, א"ב) בענין י"א פסוקים שמתחילים בנר"ן כפופה ומסיימים בנר"ן פשוטה, שנר"ן כפופה הו"ע הנפילה, ונר"ן פשוטה הו"ע הקימה (ע"ד מ"ש סומך נופלים**), ע"י נר"ן שערי בינה (וראה ספר הליקוטים (ד"א"ל להצ"צ) ערך אותיות ע' תתנז"ט). ויש לומר, שב' הנוני"ן (כפופה ופשוטה, כב"ניסן") בי"א פסוקים, רומז לבחי' "אחד עשר" שלמעלה מעשר ספירות, "אנת הוא חד ולא בחושבן" (ראה בארוכה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 389. וש"נ), שעל ידו נעשית ההפיכה מנפילה (גלות) לקימה (גאולה).

(76) להעיר ממארז"ל (יל"ש ר"פ לך לך –

(* להעיר שבתבת "בנסוע" יש אותיות "נס" (ראה שוה"ג להערה 57).

(** להעיר ש"נס הוא ב' אותיות ו' ס. ו' מורה על נפילה וס' מורה על סמיכה ועוד מהנפילה" (לקוטי לוי"צ לח"א ע' קפא. וראה תורת מנחם – תפארת לוי"צ בראשית את סו).

(86) יומא פו, ב.

(87) ראה תניא פ"ז. ובכ"מ.

(88) ישעי' ל, כו.

ישעי' (מלשון ישועה⁹⁶) ש"כזר' נזחזחא"י⁹⁷, עכצ"ל, שרומז על השלימות דאתהפכא השוכא לנהורא, ומודגש בגילוי בהסיוס בדבר טוב הנראה והנגלה ע"ז שחזורים וכופלים הפסוק שלפניו⁹⁸, "והי' מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחנות לפני אמר ה'".

ח. ע"פ האמור לעיל שבהוצאת ג' ספרי תורה בשבת ר"ח ניסן נעשית "חזקה" על כללות העבודה באופן של הנהגה נסית (למעלה מהטבע והרגילות) – יש לבאר ב' הדעות בלימוד הלכות הפסח קודם הפסח, "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום, ר' שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות"⁹⁹.

ובהקדמה:

אף שההלכה היא ש"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום"¹⁰⁰, דלא כדעת רשב"ג, מ"מ, נוסף לכך שבנוגע לכל הפלוגות אמרו חז"ל ש"אלו ואלו דברי אלקים חיים"¹⁰¹ (גם הדעה שאין הלכה כמותה), ובפרט בנוגע לעבודה הרוחנית בנפש האדם שיכולים וצריכים ללמוד ולקיים ההוראה גם מהדעות שבמעשה בפועל אין הלכה כמותם¹⁰², יש לומר שבנדוד"ד יכולים לקיים ב' הדעות גם בזמננו בפועל.

ובפשטות – שהתחלת הלימוד בהלכות החג היא שלושים יום לפני

ולהעיר, שבחיבור דשבת (השלימות דימי השבוע התלויים במהלך החמה) ור"ח (שתלוי במהלך הלבנה) מרומז מ"ש "והי' אור הלבנה כאור החמה".

ובהקריאה דפרשת השבוע, פרשת ויקרא – שבה מדובר גם אודות קרבנות שמכפרים על ענינים בלתי-רצויים, ועד ססיוס וחזותם הפרשה הוא "לאשמה בה"⁸⁹, שרומז על השלימות דאתהפכא חשוכא (אשמה) לנהורא⁹⁰, ומרומז גם במ"ש⁶³ "וכל קרבן מנחתך במלח תמלח גו'", כידוע ש"מלח" "ממרק ומבשם מרירו לאטעמא"⁹¹, שזהו"ע אתהפכא חשוכא לנהורא.

וכן בהפטורה דפרשת החודש (סיוס וחזותם הקריאה בכל השלשה ספרים) – שנוסף לכך שבאה לאחרי ההפטורה דפרשת פרה (אף שפרשת החודש, ר"ח ניסן, קודמת לשריפת הפרה (בשני בניסן)) כדי "להזהיר את ישראל לטהר שיעשו פסחיהן בטהרה"⁹², מדובר בהפטורה עצמה אודות ענין הכפרה, "הוא (הנשיא) יעשה את החטאת גו' לכפר בעד בית ישראל"⁹³, "וחטאת את המקדש .. וכפרתם את הבית"⁹⁴.

ולאחרי ההפטורה דפרשת החודש מוסיפים (בשבת ר"ח ניסן) פסוק (ראשון ו) אחרון מהפטורת שבת ר"ח, הפסוק האחרון בספר ישעי', שבו מדובר בענין בלתי-רצוי ("והיו דראון לכל בשר"), אלא שלהיותו סיוס וחזותם ("הכל הולך אחר החיתום"⁹⁵) ספר

96 פרש"י ומצו"ד ישעי' מט, א. זח"ב קטט, סע"ב.

97 ב"ב יד, ב.

98 ראה פרש"י סוף איכה.

99 פסחים ו, סע"א ואילך. וש"נ.

100 טורש"ע ואדה"ז אר"ח ר"ס הכט.

101 עירובין יג, ב. וש"נ.

102 ראה (לדוגמא) לקו"ת נציבים מה, סע"א

(בענין שופר יעל פשוט). לקו"ת לוי"צ אג"ק ע' שה

(בענין שמעית שבשמעית). ועוד.

89 ולהעיר ממ"ש בהפטורה דפרשת ויקרא – "מחיתי כעב פשעך וכענן חטאתך שובה אלי כי גאלתיך" (ישעי' מד, כב).

90 ראה לקו"ש ח"ז ע' 24 ואילך.

91 זח"א רמא, ב. וראה בארוכה לקו"ת פרשתנו ג, סע"ד ואילך.

92 פרש"י מגילה כט, א (ד"ה פרה אדומה).

93 יחזקאל מה, יז.

94 שם, יח"ב.

95 ברכות יב, א.

ולהתבונן ולעשות חשבון-צדק האם נתינת צרכי החג היתה באופן המתאים, "כדבעי לי' למהוי"¹⁰⁸, או שיש מקום וצורך להוסיף בזה עוד יותר.

ונוסף לזה, גם לאחרי נתינת צרכי החג "כדבעי לי' למהוי", מעשר, ועד לחומש (מצוה מן המובחר¹⁰⁹) – צריך לעשות חשבון שלפני-ערך ההוספה בברכתו של הקב"ה בימים שבינתיים, גדל גם הסכום דמעשר או חומש, ובמילא, צריך להוסיף יותר בנתינת צרכי החג. ויתירה מזה: ע"פ מארז"ל¹¹⁰ "עשר בשביל שתתעשר" – יכול וצריך להוסיף בנתינת צרכי החג (נוסף על המעשר והחומש) עוד לפני ההוספה בברכתו של הקב"ה, וככל שירכה להוסיף בנתינת צרכי החג, תגדל יותר ברכתו של הקב"ה בעשירות מופלגה (כמדובר בארוכה לפני¹¹¹).

וכל זה – גם בימים שלפני ר"ח ניסן; ועאכ"כ מר"ח ניסן¹¹², שאו נעשה החידוש בעבודה באופן של הנהגה נסית – צריך להוסיף בנתינת צרכי החג יותר מטבעו ורגילותו¹¹³ (כולל גם טבע ורגילות דקדושה)¹¹⁴, כלומר, ליתן יותר

החג, וכשמתקרבים יותר לחג, "שתי שבתות" לפני החג, צריכים להוסיף בלימוד הלכות החג באופן נעלה יותר, הן בכמות הזמן והן באיכות הלימוד.

ויש לומר הביאור בזה ע"פ המבואר בהמשך דברי הגמרא⁹⁹ "טעמא דרשב"ג .. משה רבינו עומד בראש החודש ומזהיר על הפסח, שנאמר החודש הזה לכם ראש חמשים"¹⁰³ – שבוה מרומז שהענין ד"החודש הזה לכם ראש חדשים" (הנהגה נסית) מהוה נתינת-כח להוספה בלימוד הלכות הפסח¹⁰⁴ מר"ח ניסן ("שתי שבתות") באופן נעלה יותר¹⁰⁵ מהתחלת הלימוד שלושים יום לפני החג, ע"ד וברוגמת ההוספה דהנהגה נסית בר"ח ניסן לגבי הנהגה טבעית שלפני¹⁰⁶.

ט. וכשם שהדברים אמורים בנוגע ללימוד הלכות הפסח, כן הוא גם בנוגע לנתינת הטיס לפסח וכל צרכי הפסח להנצרכים¹⁰⁷ – שהתחלת ההתעסקות בנתינת צרכי החג היא שלושים יום לפני החג, ו"שתי שבתות" לפני החג (מר"ח ניסן) צריכים להוסיף בזה עוד יותר, ובהתאם להנתינת כח דר"ח ניסן – באופן של הנהגה נסית, יותר מטבעו ורגילותו.

ובפרטיות יותר:

גם לאחרי ההתעסקות משך זמן בנתינת צרכי החג, צריך כאו"א לחזור

108) ראה כתובות סז, רע"א.
109) רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה. טושו"ע יו"ד ר"ס רמט.
110) שבת קיט, א. ויש"נ.
111) שיחת יום ג', כ"ז אדר – למשתתפים בקרן לטובת "מחנה ישראל".
112) ובהדגשה יתירה בר"ח ניסן שחל בשבת, החיבור דשבת ור"ח, חמה ולבנה (כניל ס"ו) – שנוסף לכך שעבודת כאו"א מישראל היא בבחינת מקבל, "לבנה", מודגשת גם עבודתו בבחינת משפיע, "חמה", ובנדוד, ע"י השתדלותו בנתינת צרכי החג.
113) והוספה זו היא בב' הקרין שבכללות העבודה: קיום מצות הצדקה – עשה טוב, והאתכפיא לשנות טבעו ורגילותו – (ע"ד) סור מרע (וראה הערה הבאה).
114) ועד שגם יד שומאל (גבורה וצמצום), יד כהה (כמ"ש בתפילין "ידכה" בכ"ף כפופה), ונתנת צדקה באופן של הרחבה, כמו יד ימין "ידך" בכ"ף

103) ולהעיר, שענין זה מודגש ביותר בקריאת פרשת החודש בשבת שבו חל ר"ח ניסן.
104) והוספה זו היא בב' הקרין שבכללות העבודה: לידע את המעשה אשר יעשון – "עשה טוב", ואלה אשר לא תעשינה – "סור מרע".
105) "מוהיר על הפסח" – גם מלשון זוהר ואור.
106) כולל גם בפורים – ש"מפורים ואילך ידרשו הלכות פסח" (שו"ע אדה"ז שם) – שאפילו הוט שבו מלושב בטבע.
107) שו"ע אדה"ז שם ס"ה.

ממעשר ויותר מחומש, ועד – בלי גבול.¹¹⁵

ויש להוסיף, שע"פ האמור לעיל (ס"ה) שב"התודש הזה לכם" מודגשת "מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל", ה"ו קשור במיוחד עם מצות הצדקה (נתינת צרכי החג להזקוקים), ש"שקולה כנגד (וכוללת) כל המצוות"¹¹⁶, ו"בכל תלמוד ירושלמי היא נקראת בשם מצוה סתם מפני שהיא עיקר המצוות מעשיות ועולה על כולנה"¹¹⁷ – ע"ד ובדוגמת "התודש הזה לכם", "מצוה ראשונה (גם מלשון "ראש", שכולל כל האברים, מצוות, "אברין דמלכא"¹¹⁸) שנצטוו בה ישראל", ולא עוד אלא שעל ידה ניתוסף גם בלימוד התורה¹¹⁹ (ובפרט לימוד שהזמ"ג – הלכות הפסח), כיון שע"י הצדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה¹²⁰.

י. ויש לומר, שההוספה בכללות העבודה באופן של הנהגה נסית בר"ח ניסן קשורה גם עם הנשיא שהקריב בו ביום – "ויהי המקריב ביום הראשון את

י. ויש לומר, שההוספה בכללות העבודה באופן של הנהגה נסית בר"ח ניסן קשורה גם עם הנשיא שהקריב בו ביום – "ויהי המקריב ביום הראשון את

פשוטה, שמורה על גודל ההמשכה והשפעה למטה, שמהפכת הכ"ף כפופה*).

(115) ראה תניא אגה"ת פ"ג (צג, א). אגה"ק סוסיי (קטו, סע"ב ואילך). נח' בארוכה בלקו"ש חכ"ז ע' 217 ואילך.

(116) ב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א.

(117) תניא פל"ז (קמח, ב).

(118) ראה תקו"ז ת"ל (ער, סע"א). הובא בתניא פ"ד. רפכ"ג. ועוד.

(119) וע"ד מ"ש (ישעי' סג, א) "אני מדבר בצדקה", ש"ע"י צדקה וגמ"ח שהארם עושה נמשך להיות בעסק תורתו בה"י אני מדבר", שזהו"ע ד"ויקרא אל משה", "אני הוא הקורא אני הוא המדבר" (לקו"ת פרשתנו ב, ב).

(120) תר"א בראשית א, ב. וראה אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכו, ב.

ן ולהעיר גם משלימות העבודה בר"ח ניסן (הנהגה נסית) אצל "נדב¹³⁰

(121) נשא ז, יב.

(122) ראה אוה"ח עה"פ.

(123) במדב"ר פ"ג, ז.

(124) ושייך גם למטה יהודה – ענין ההודאה והביטול.

(125) ואתחנן ו, ה.

(126) ברכות רפ"ט. ספרי ופרשי"י עה"פ.

(127) ויקהל לה, כא. וראה רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

(128) תרומה כה, ב.

(129) ויקהל לה, ה.

(130) להעיר ש"נפשו (של נדב) היתה משרש

זקנו, עמינדב אבי אלישבע אמו, ולקח ממנו שלשה אותיותיו האחרונות, והם נדב" (שער הגלגולים הקדמה ל"ג).

(* ע"ד הפיכת הנו"ן כפופה ע"י הנו"ן פשוטה שב"ניטין". כ"ל הערה 75.

לים סוער¹³⁷, "נחשול שבים"¹³⁸ ("און וויפל איז אַ שיעור דערצו"? (...), מתהפך לים הגאולה – "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים"¹³⁹.

יא. ויה"ר שההחלטה טובה שקיבל ויקבל כאו"א בשבת ר"ח ניסן להוסיף בכל עניני העבודה, כולל ובמיוחד בעניני חג הפסח (שתי שבתות לפני הפסח), בלימוד הלכות הפסח ונתינת צרכי הפסח לכל הזקוקים, באופן של הנהגה נסית – תמהר ותזרז ותביא תיכף ומיד את השכר דהנהגה הנסית ע"י הקב"ה, החל מהנס העיקרי דגאולה האמיתית והשלימה, שאז יקיימו כל בני"ה הלכות הפסח בשלימותן¹⁴⁰, החל מהקרבת קרבן פסח בי"ד בניסן, ואכילתו בליל ט"ו ניסן, באופן ד"כולנו מסובין", שכל בני"ה מסובין (דרך

ואביהוא" (כנ"ל ס"ו). ויש לומר (בהפירוש ד"נדב ואביהוא" בעבודת כאו"א מישראל), ש"הוא" ד"אביהוא" קאי על "נדב" שלפניו, היינו, ש"נדב" (ענין הנדיבות) הוא ה"אב" ("אבי") שממנו באים כל עניני העבודה באופן של הנהגה נסית].

ויש להוסיף, שההנהגה נסית ד"המקריב ביום הראשון .. נחשון בן עמינדב למטה יהודה" היא גם בביטול והפיכת הענינים הבלתי-רצויים¹³¹ – שע"י המסירת-נפש "שירד תחילה לנחשול שבים", נתבטל ה"נחשול שבים", ועד שנקרע הים, היינו, שנתבטל ההעלם וההסתור ד"ים" (שלא יתגלה הכח האלקי שבנבראים, אלא יהי' באופן ד"טובעו בים סוף"), ולא עוד אלא שמתהפך לקדושה, ים שלמעלה מיבשה, הגילוי דבחי' עלמא דאתכסיא (ים) שלמעלה מעלמא דאתגלייא (יבשה)¹³², שע"י נשלם הענין דיציאת מצרים¹³³, יציאה מכל המיצרים והגבולים.

ועד"ו בנוגע לענין הצדקה (ענינו של "נדב", נדיבות לב) – "כפר לצדקה"¹³⁴, מלשון כפרה¹³⁵, שע"י מתבטלים כל הענינים הבלתי-רצויים, ועד שמתהפכים לטוב, ועוד ועיקר – "גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"¹³⁶, ביטול הגלות, ועד להפיכתו לגאולה, שים הגלות שנמשל

137) ראה תו"א ר"פ נח, סה"מ מלוקט ח"א ע' רעג ואלך, וש"נ.

138) וההגנה מזה (בזמן הגלות) נעשית ע"י התומ"צ (ראה אבות פ"ד מי"א, סוטה כא, א), ובמיוחד ע"י הצדקה (כללות כל המצוות) – כמרומו ב"כפר לצדקה", ש"כפר" בגימטריא שלש מאות, שרומז על "שלש מאות אמה" אורך התיבה*** (נח ו, טו), שעל ידה היתה ההגנה דנח מפני מי המבול, 139) ישע"י יא, ט, רמב"ם בסיום וחותם ספרו "משנה תורה".

140) ועפ"ז י"ל שהגאולה אינה בתורת "שכר" על עבודה בני"ה בהכנות לחג הפסח (לימוד ההלכות ונתינת צרכי הפסח), אלא דבר המוכרח לקיום ציוני הקב"ה בתורה להקריב הפסח.

(* ר"ת "אלקינו מלך העולם" (לקו"ש ח"א ע' 10, ועוד), שרומז על המשכת וגילוי האל"ף, אלופו של עולם, שע"י נעשה מ"גולה" "גאולה" (ראה ויק"ר ספ"ב, לקו"ת בהעלותך לה, ג, ובכ"מ). (** ושאר מדותי, "חמישים אמה רחבה ושלושים אמה קומתה" – יש לומר, ש"חמישים" רומז על הנו"ן דניסן (נו"ן ארוכה שמהפכת הנו"ן כפופה, כו"ל העדה 57), ו"שלושים" רומז על ההכנה ד"שלושים יום לפני הפסח" – ענין הגאולה, ועצ"ע.

131) ראה לעיל ס"ז.
132) ראה תו"א בשלה סב, א ואלך, ובכ"מ.
133) ראה לקו"ש חכ"ב ע' 34, וש"נ.
134) פרש"י ב"ב י"ד, ב (ד"ה א"ל בכי תשא).
135) ועד לשלימות הכפרה – כמ"ש בפרשתנו (א, ד) "ונרצה לו לכפר עלי", ש"אינן זו כפרת נפשו, אלא לכפר לפני ה', להיות נחת רוח לקונו" (תניא אגה"ת פ"ב).
136) ב"ב י"ד, א, וראה תניא פל"ז (מה, ב).

ה"י תהא שנת אראנו נפלאות –
 "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות"¹⁵¹, ובאופן ש"בהווייתה
 תהא"¹⁵², בכל התוקף והנצחיות, גאולה
 שאין אחרי גלות¹⁵³.

ובכל זה נעשה התוקף ד"חזקה"
 ע"י הוצאת שלשה ספרי תורה והקריאה
 בשלשת הספרים וההפטורה על שלשתם
 בענינים הקשורים עם הגאולה –
 שנעשה התוקף ד"חזקה" ע"י פס"ד
 התורה (ג' ס"ת), שבסמיכות זמן
 להוצאת השלשה ספרי תורה (לפני
 הוצאת הספר תורה בזמן המנחה¹⁵⁴)
 מתגלה הארון ("ויהי בנסוע הארון")
 והס"ת בביהמ"ק השלישי (ש"בני¹⁵⁵
 ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים,
 שנאמר¹⁵⁶ מקדש אדני כוננו ידיך"¹⁵⁷),
 בגאולה השלישית, עלי' נאמר¹⁵⁸ "ביום
 השלישי יקימנו ונחי' לפניו".

ובלשון הכתוב בסיום וחזותם
 ההפטורה: "והי' מידי חודש בחדשו
 ומידי שבת בשבתו (החל משבת ר"ח
 זה¹⁵⁹) יבוא כל בשר להשתחוות לפני

עמינרב) הקריב קרבנו בר"ח ניסן "על שלשת
 המלוכה", החל מהמלכות דיהודה (שהמליכו אביו
 על אחיו), והמשכה ע"י מלכי בית דוד שעמדו
 ממנו, עד למלך המשיח (ראה במדב"ר פ"ג, יד).

(151) מיכה ז, טו.
 (152) ראה ברכות יג, א. מגילה ט, א. שם יז,
 רע"ב. בכורות ד, ב. ובכ"מ.

(153) מכילתא בשלה טו, א. הובא בתוד"ה ה"ג
 ונאמר – פסחים קטז, ב.

(154) וכמוזו גם בהפרשה שמתחילין לקרוא
 בזמן המנחה – פרשת צו – "אין צו אלא לשון זירוז
 מיד ולדורות" (פרש"י ר"פ צו).

(155) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(156) בשלה טו, יז.

(157) ועד"ז בנוגע לפעולתם של ישראל (גם)
 בבנין ביהמ"ק השלישי – "מעשה ידינו (בשתי
 ידים) כוננהו".

(158) הושע ו, ב.

(159) ראה יל"ש ישעי' בסופו (רמז תקג): "הרי
 שחל ר"ח להיות בשבת . . באים שני פעמים, אחד
 של שבת ואחד של ר"ח".

חירות¹⁴¹) על שולחנו של אביהם
 המלך¹⁴², מלך מלכי המלכים הקב"ה,
 בעיר הבירה, ירושלים עיר הקודש,
 ובהיכל המלך, ביהמ"ק השלישי.

ועוד והוא העיקר – שהגאולה
 האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו
 באה תיכף ומיד, ביום הש"ק פרשת
 ויקרא, ר"ח ניסן, שנת ה'תנש"א, ה"י תהא
 שנת אראנו נפלאות:

יום הש"ק – מעין ודוגמא והכנה
 ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי
 העולמים"¹⁴³ (כמ"ש בברכת המזון
 דסעודות יום השבת),

פרשת ויקרא, "ויקרא אל משה
 וידבר ה' אליו מאוהל מועד" –
 ששלימותו תהי' בבית המקדש השלישי,
 שהוא גם משולש ("חזקה") כיון שכולל
 גם בית ראשון ובית שני¹⁴⁴,

ר"ח ניסן – "ראש חודש", שענינו
 חידוש הלבנה, ודוגמתו בישראל
 (שרומין וללבנה ומונין ללבנה¹⁴⁵)
 "שהם עתידים להתחדש כמותה"¹⁴⁶,
 ו(ר"ח) "ניסן", "ראש חודש של
 גאולה", "בניסן נגאלו ובניסן עתידין
 להגאל"¹⁴⁷,

שנת ה'תנש"א – "תנשא" בה"א
 הידיעה, "תנשא מלכותו"¹⁴⁸ ד"רוד
 עבדי נשיא להם לעולם"¹⁴⁹, דוד מלכא
 משיחא¹⁵⁰,

(141) רמב"ם הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ז. שו"ע
 אדה"ז או"ח סתע"ב ס"ז.

(142) ראה ברכות ג, סע"א.

(143) תמיד בסופה.

(144) ראה זח"ג רכא, א.

(145) ראה סוכה כט, א. ב"ד פ"ו, ג. אוה"ת
 בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

(146) נוסח ברכת "קידוש לבנה" (סנהדרין מב,
 א).

(147) ר"ה יא, רע"א. שמו"ר פט"ו, יא.

(148) בלק כד, ז ובפרש"י.

(149) יחזקאל לז, כה.

(150) משבט יהודה, שהנשיא שלו (נחשון בן

חדש¹⁶³ על גאולתנו ועל פדות נפשנו,
ברוך אתה ה' גאל ישראל"¹⁶⁴.

(163) ראה של"ה שבהערה 75: "נר"ן כפופה...
שירה חדשה הנקבה, ונר"ן פשוטה שיר חדש".
(164) לשון עבר דייקא, כיון שהברכה היא על
הגאולה ממצרים ("אשר גאלנו וגאל את אבותינו
ממצרים"). – ויש לומר, שכיון שהתימת הברכה
באה לאחרי ובסמיכות ממש להבקשה על הגאולה
העתידה, ה"ה כוללת גם הגאולה העתידה כפי
שנעשית (לא בלשון עתיד, ולא רק בלשון הווה,
"וגאל ישראל", אלא גם) בלשון עבר, "גאל
ישראל"* כיון שהיתה כבר ברגע שלפניו.

(* ואולי י"ל שמדומם גם בפתיחת הברכה
(שהיא מעין חתימה) "אשר גאלנו" – שדומם גם
להגאולה העתידה (שבהמשך הברכה) כפי שהיא
בלשון עבר. ועפ"ז יומתק הקדימה ד"אשר גאלנו"
לפני "וגאל את אבותינו" – שהקירבה אלינו ("גאלנו")
היא (לא רק בגלל שאנו מרגישים ש"אילו לא הוציא
הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו כו' משועבדים
היינו". אלא גם ו) בעיקר מפני שקאי (גם) על גאולה
העתידה (כפי שהיא בלשון עבר) שתהי' לנו
("גאלנו"). ולאה"ז (ועי"ז) גם "לאבותינו".

אמר ה'", בבית המקדש השלישי
(השלימות ד"אוהל מועד"), שהנוכתו
תהי' בר"ח ניסן, כמ"ש בהפטורה
"בראשון באחד לחודש תקח פר בן
בקר וחטאת את המקדש", וממשך
לבאר פרטי הענינים ד"חנוכת המזבח
בימי המלך המשיח כשיבנה בית
שלישי"¹⁶⁰.

ובדרך ממילא, בבוא י"ד ניסן, נהי'
כולנו (בתוככי כל בניי, וכל בניי שבכל
הדורות) בביהמ"ק השלישי, "שמחים¹⁶¹
בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם
מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם
על קיר מזבחך"¹⁶² לרצון, ונודה לך שיר

(160) רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ב הי"ד.
(161) נוסח ברכת "אשר גאלנו" בהגש"פ
(מפסחים שם).
(162) כלשון הכתוב בפרשתנו (א, טו) "וגמצה
דמו על קיר המזבח".

מפתח

www.Mafteiach.app | www.RebbeDrive.com

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א

*

לע"נ

הרה"ח התמים ר' יעקב מנחם מענדל הכהן

ב"ר רפאל משה ע"ה

שפערלין

נפטר ערב שבת קודש פ' ויקרא

ד' ניסן ה'תש"נ